

פנינו הצדיקים

לעדכונים, ברכות מזל טוב והודעות - שלחו ל: 054-8410475 | HB0548410475@gmail.com

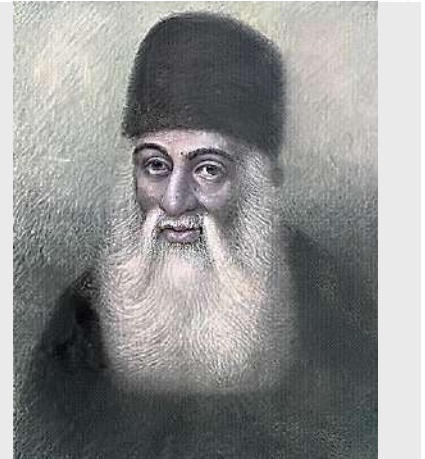
24 שעות
ללא פרסומות.
ללא חדשות.
ללא פוליטיקה.

מיטב השידורים מגדולי הרבנים

ערוץ
2000

www.radio2000.co.il | באפליקציה | 03-3782000 | האזינו לשידור החי

במייל: 054-8410475, דוא"ל: HB0548410475@gmail.com

הרב יהונתן אייבשיץ זצ"ל: נולד בשנת ה'ת"נ (1690) בקרקוב שבפולין. עוד מילדותו ניכר כי כילד פלא והוגדר כעלוי. חונן בזיכרון נפלא ובחריפות עזה. בקי וחרף, סיני ועוקר הרים, עמדו לו בפלפוליו העמוקים בכל מקצועות התורה. הצטיין בדרשותיו, והיה נערץ גם בעיני שרי העיר. בהיותו כבן 11 התייתם מאימו ועבר להתגורר באייבשיץ ולמד בישיבה שייסד אביו. בשנת ה'תס"ה (1705) בהיותו כבן 15 נפטר אביו ור' מאיר אייזנשטאט אמצו כבן ולקחו לביתו שבפרוסניץ, משם עבר לישיבה בהולשוביצה ולאחר מכן עבר לווינה והיה בבית הגביר ר' שמעון וורטהיימר. לאחר נישואיו בגיל 19 עבר לגור בבומסלא (צ'כיה) ומונה לראש ישיבה. בשנת ה'תע"ג (1712) עבר להמבורג (גרמניה) ובסוף שנת ה'תע"ד (1714) עבר לפראג (צ'כיה), שם שימש כדרשן וכראש ישיבה ובשנת ה'תצ"ז (1736) מונה גם לאב בית הדין בפראג.

בשנת ה'ת"ק (1739) הוזמן לכהן כרב ואב בית הדין בקהילת מץ (צרפת) אולם בעקבות פריצת המלחמה בין פרוסיה והצרפתים נגד מלכת אוסטריה נשאר לסייע לתושבי פראג הנתונים במצור. הוא הואשם ע"י האוסטרים בבגידה והוחרם כל רכושו ולאחר תשלום כופר עצום שוחרר ועבר לעיר מץ שם ייסד ישיבה אליה נהרו מאות תלמידים. בשנת ה'תק"י (1750) לאחר פטירת ר' יחזקאל קצינאלפוגין כיהן כרבה של אה"ו (אלטונה, המבורג וואנדסבק). אח"כ עבר להתגורר באלטונה וייסד שם ישיבה אליה נהרו מאות תלמידים. ידע בע"פ את כל שישה סדרי משנה, בקי בספר הזוהר ובכתבי האריז"ל. את רוב משכורתו העניק ללומדי תורה, סייע לעניים ורכש חפצי מצווה בסכומים גדולים.

רבינו כתב קמעות ליולדות, ובכמה מהם שנפתחו, נשלחו אל ר' יעקב ישראל עמדין (יעב"ץ) חשד שיש בהן מינות. הוא כתב לר' אריה לייב באמסטרדם, לר' יעקב יהושע בפרנקפורט (ה'פני יהושע'), לר' שמואל הלמן (הרב במץ שהחליף את רבינו) ולר' נחמיה ריישר על אודות הקמעות - כולם הסכימו כי ר' יהונתן הוא מין ואינו ראוי לשבת על כסא הרבנות, והוא ברח לגיסו באמסטרדם. רק לאחר שפרסם מכתבים מרבנים שהעידו על יושר אמונתו, בעלי בית המועצה בהמבורג השיבו אותו לכהונתו. נפטר בכ"א אלול ה'תקכ"ד (1764). חי כ-74 שנים. ציונו בבית העלמין העתיק באלטונה.

סבא: ר' משה יצחק יהודה ליב צינץ (מצד אמו). **אביו:** ר' נתן נטע (רב העיר אייבשיץ. מקובל, מצאצאי האריז"ל, רש"י ור' נתן נטע שפירא-ה'מגלה עמוקות). **אמו:** מרת שיינדל. **אשתו:** מרת עלקלי (בת ר' יצחק שפירא, אב"ד בעיר בומסלא-נישא בשנת ה'ת"ע). **בנו:** ר' מיכל.

מרבתינו: ר' מאיר אייזנשטאט הלוי אטינגר (דודו). **מתלמידינו:** ר' זרח איידליץ (בעל "אור לישרים"), ר' ידידיה טיאה וייל, ר' מאיר פישלס, ר' נפתלי הירש אוסטרילינג. **מספריו:** השאיר אחריו תשעים ושמונה ספרים, שרובם עדיין בכתבי יד. מביניהם: ילוחות עדות יכרתי ופלת-י על יורה דעה יתרי"ג מצוות בחרוזים יאורים ותומים - על ש"ע חושן משפט ייערות דבש-דרושים יבינה לעתים - על רמב"ם הלכות יו"ט ישר האלף - על ש"ע אורח-חיים ישם עולם - קבלה יאהבת יהונתן - על ההפטרות ימדרש יהונתן יברכת יהונתן יגבורת יהונתן ידברי יהונתן ידעת יהונתן - על מסכת עבודה זרה יחסדי יהונתן יחצי יהונתן ימאמר יהונתן ימטה יונתן - הלכות פסח יקשת יהונתן - דרשות על התורה ימירב אחות יהונתן - שבע החכמות יתפארת יהונתן יזוהר הרקיע ימתוק מדבש - הלכות שבת יצפיחת הדבש יאוצר החכמה יבני אהובה.

כשהיה קטן, היתה עניות גדולה בביתו. ערב שבת, והנה פתח את אחד הסירים וראה עוף גדול ומשובח, ואכל את כולו. כשהגיע זמן סעודת שבת, המנהג היה שאת העוף הגדול ביותר מקבל ראש המשפחה. כשהתבוננה בסיר, נדהמה לגלות כי העוף הגדול נעלם. שאלה על אודות העוף ואף אחד לא ענה. כבר מיד הבינה שידו של יהונתן הקטן במעל. כעסה אמו ואמרה: "זה יפה ככה לעשות לאבא, לאכול את העוף הגדול?" אמר יהונתן: "קיימתי מצוות טעימה בערב שבת, מה עשיתי?" ענתה אמו: "טועמיה נאמר ולא לאכול כזה עוף גדול". ענה לה יהונתן הקטן: "אך גם נאמר ואוהביה גדולה בחרו". וכל המשפחה פרצה בצחוק שנזכר לדורות.

בהיותו ילד שאלו אביו בליל הסדר: "מדוע שואלים ילדי ישראל 'מה נשתנה' דווקא בחג הפסח, ולא למשל, בחג הסוכות, כאשר רואים כי עוזבים את בתיהם ויוצאים לגור בסוכה למשך שמונה ימים?". השיב רבינו: "בסוכות רואים ילדי ישראל את בני עמם יושבים בסוכה דלה, ולכן אין הם מתפללים כלל וכלל, שכן מעולם מורגל עם ישראל בצרות ובקשיים ואילו בליל הסדר, כאשר הכל מסובים כבני מלכים, יושבים סביב שולחן ערוך, ועל השולחן כלים יקרים ונוצצים, פמוטות וגביעי כסף מפוארים, מטעמי חג עולים עליו - ואז מביטים ילדי ישראל וחושבים: מה זה קרה היום לאחינו היהודים העניים, המסכנים והרדופים?! והשאלה מתפרצת מפייהם: 'מה נשתנה?'".

היה זה בשבת הגדול, אחד האנשים שאל את הרב: "בהגדה של פסח מופיעים על המילים 'וימררו את חייהם' בטעמי המקרא קדמא ואזלא הינם טעמי שמחה, ומה שמחה יש בכך שהמצרים מיררו את חיי אבותינו?". השיב הרב: "הקב"ה הבטיח שבני ישראל יהיו במצרים 400 שנה מדוע אפוא נמשכה גלותם רק 210 שנה? אחד הטעמים הוא כי במשך 210 שנה קיבלו בני ישראל את כל מנת הסבל שנגזרה עליהם ולכן 'וימררו את חייהם' בטעמים של 'קדמא ואזלא' כי בקושי השעבוד גרם שמחה לאבותינו, שהתקצרה הגלות ב-190 שנה. אבל יש טעמים אחרים של שמחה. מדוע דווקא הטעמים קדמא ואזלא? אם נחסר מהמספר 400 את שנות הגלות 210, נקבל 190 ושתי המילים קדמא ואזלא עולות בגימטריה 190. וזהו פירוש קדמא ואזלא שקדמו ואזלו- שהקדימו לצאת ממצרים ב-190 שנה זוהי השמחה.

הרב מרדכי דב טברסקי מהארנסטייפל זצ"ל- נולד ב-כ"ט כסליו ה'ת"ר (1839) בהארנסטייפל (אוקראינה). נקרא על שם זקינו ר' מרדכי מצ'רנוביל וזקינו ר' דב בער שניאורסון מליבאוויטש. בהיותו כבן שש התייתם מאמו, ואביו נישא בשנית ועבר למדינת גליציה, ואילו רבינו נשאר עם שתי אחיותיו אצל זקינו ר' יעקב ישראל טברסקי מצ'רקס זי"ע, שהתגורר בהארנסטייפל, וממנו למד תורה והתעלה. בילדותו היה רגיל לייסר את גופו ולא עבר עליו חצות לילה מבלי לומר תיקון חצות. נודע כעילוי. חריף בכשרונותיו ובזיכרונו המדהים. בהיותו כבן שמונה שנים ישן על תיבה פתוחה ולה כעין שיניים המכאיבים לגופו. כשנשאל על כך ענה: "במיטה לא מתחשק לי לקום". כשמלאו לו עשר שנים, ידע מספר מסכתות בע"פ והביאו לו מלמד מעיר אחרת, כי לא מצאו בעירו מלמד, שיוכל ללמוד ממנו.

שנתיים אחרי חתונתו, עקר זקינו את מגוריו מהארנסטייפל ועבר לגור בצ'רקס, רבינו הלך עמו, והמשיך להתעלות בתורה. כאשר חלה זקינו בשנת ה'תרכ"ג (1862) פנה ואמר לנכדו: 'צא להארנסטייפל, הגיעה שעתך למלך, אם יש את נפשך שאחיה עוד, בהכרח עלינו להיפרד', ורבינו בהיותו כבן עשרים ושלוש שנים ייסד את חסידות הארנסטייפל ואילו זקינו, המשיך להנהיג את העדה שם עוד שבע-עשרה שנים. לאחר פטירת סבו בשנת ה'תרל"ו (1876) נהרו אליו חסידים רבים מצ'רקס. שקדן עצום. נהג לסיים את ש"ס מידי שנה בחג השבועות. את כל כספי הפדיונות חילק לעניים, על אף שבביתו שררה דחקות נוראה. בעל רוח-הקודש. רבים פנו אליו ונושעו. מלומד בניסים. נפטר ב-כ"ב אלול ה'תרס"ג (1903) לאחר ארבעים שנות אדמו"רות. ידע את מועד פטירתו. חי כ-63 שנים. בנו ר' יהודה לייב בן-ציון מילא את מקומו כאדמו"ר השני בשושלת.

סבא (מצד האב): ר' יחיאל מיכל מקרימא (מצאצאי ר' משולם זושא מאניפאלי).
סבא (מצד האם): ר' יעקב ישראל מצ'רקס. **אביו:** ר' משולם זוסיא אוירבך (אב"ד טולמיטש).
אמו: מרת שטערנא פייגא. **אשתו:** מרת רייצא (בתו השמינית של האדמו"ר ר' חיים הברשטאם מצאנז בעל 'דברי חיים'. החתונה התקיימה בשנת ה'תרס"ו בוהוסיאטין). **מרבותיו:** סבו, ר' יעקב ישראל טברסקי. **מתלמידיו:** ר' פרץ קניבסקי (אביו של מרן ר' יעקב ישראל, בעל ה'קהילות יעקב').
מילדיו: מרת שטרנא פייגא (נישאה לר' נחום זלמן שניאורסון מצ'רקס), מרת חיה מלכה (נישאה לר' משה גיטרמן מקייב), האדמו"ר ר' אהרן אלימלך שניאור זלמן (חתן ר' משה הורוביץ מרזבדוב, שימש כאדמו"ר באיגנטובקה שברוסיה ואח"כ בקרוסנא שבגליציה), מרת שרה מרים (נישאה לר' שלום אליעזר הברשטאם מראצפרט), האדמו"ר ר' חיים משה צבי (חתן ר' מנחם נחום טברסקי מרחמסטרווקה, שימש כאדמו"ר אחר פטירת אביו), האדמו"ר ר' בן ציון יהודה לייב (חתן ר' יצחק יואל רבינוביץ' מקונטיקוזיבה, ממלא מקום אביו), מרת יוכבד רבקה (נישאה לר' אלישע הברשטאם מגורליץ), ר' ברוך דוד מקלינקוביץ' (חתן ר' שלמה זלמינא מראשקוב), מרת אסתר הנדל (נישאה לר' חיים ישעיה שניאורסון בנו של רבי שלום דובער שניאורסון).

מספריו: יעמק שאלה- שו"ת על ד' חלקי שו"ע יעמק החכמה על התורה- פלפולים •פלא יועץ- על התורה יתורת חסידות יחיבור לטהרה- הלכות נטילת ידיים ומקוואות יתורי זהב- הלכות רבית •שושנת העמקים- דרושים על התורה בדרך פלפול

אחד מאנשי שלומו של רבינו – היתה לו שותפות עם יהודי: היה להם בית מסחר עם הרבה פועלים. אירע פעם, שגוי אחד מהפועלים השתכר והתחיל לצעוק ולהשתולל. ניגש אליו אחד משני הבעה"ב ונתן לו סטירה על לחיו, והלה נפל ומת. כמובן ששני היהודים פחדו עד מאוד. הם תפסו את המת וזרקוהו לתוך התנור בבית מסחרם ושפרוהו ולא נשאר ממנו זכר. אך משפחת הגוי בראותם בערב, שאין אביהם שב לביתו רצו למקום עבודתו ומשלא מצאו אותו החליטו שהבעה"ב היהודים הרגו אותו ותבעו אותם למשפט, וכמובן חיכה להם משפט קשה. השותף, שהיה חסיד של רבינו אמר לשותפו, שהוא נוסע לרבו לשפוך את פחד ליבו. כשבא והזכיר לפני רבינו את מר גורלו אמר לו, שיסעו לעיר קיוב לרחוב מסויים בשעה מסויימת ושם תבוא להם הישועה.

השותף, שהיה מתנגד, צחק מחבירו ואמר לו: "הרי שנינו יודעים בבירור, שהגוי נשרף, ואפרו מונח בתוך תנור בית המסחר ומה לנו לחפש ישועה בקיוב", אך לעומתו טען חברו החסיד: "הלא אנו מצפים לישועה, ואין לנו שום תקווה אנא ננסה לקיים דברי חכמים". והנה אך הגיעו לקיוב לרחוב ההוא, שהרה"ק ציווה להם, וראו את הגוי חי וקיים ומתהלך שם, מיד ניגשו אליו ושאלו מה שמו, וכשהשיב להם וראו שאכן זה הוא, שאלו אותו: "מדוע הנחת את כל משפחתך, הם בבית, דואגים ומחכים לך". הגוי צעק, שאינו רוצה לידע יותר מהם, כי סבל הרבה מאשתו ואינו רוצה לחזור אליה, אמרו לו השניים, שילכו עימו למשטרה ויצהיר בפניהם בכתב, שאינו רוצה לחזור לביתו ויכתוב את הסיבה לכך. הסכים הגוי ופנו עימו לתחנת המשטרה וכתב וחתם שאינו רוצה לשוב למשפחתו כי רעות שבעה נפשו מהם, מובן מאליו שאחרי שהיהודים הגיעו אל בית המשפט, והמכתב של הגוי בידם, פטרו אותם לשלום, ויהי לפלא.

את כל הכסף, שהביאו החסידים לפניו, פדיונות נפש ודורונות, נהג לחלק לעניים בני טובים, שנתן להם דין קדימה ביחס לצרכי הבית והילדים שלו. יתירה מזו, גם מצאצאיו דרש להתנהג ככה, וכאשר השיא את אחד מנכדיו, תבע מבני הזוג, שיפרישו מעשר מהדורונות שקיבלו לכבוד החתונה. לעתים היה ממשכן את כלי הכסף שבביתו, גביעים או פמוטי שבת וחנוכה, כדי לעזור לאביונים, שמישיאם את צאצאיהם מתוך הדחק. פעם אחת, כשלא היו מעות בידו, חתך את כפתורי הכסף שבאפודתו ונתנם לאיש עני, שביקש את עזרתו. (מבוא לספר שושנת העמקים)

הרב הגאון ישכר דב בער (בערצ'י) לייפר זצ"ל- נולד בשנת ה'תר"ה (1845). בן אחר בן עד לר' מאיר הגדול (ראש שושלת פרמישלאן זיע"א), ויחוסו למעלה בקודש עד רבינו יעקב הלוי ממרויש ומקורבל (מח"ס 'שו"ת מן השמיים'). כשהיה כבן שש שנים בלבד כבר פעל ישועות. איש קדוש מאוד. ידוע ומפורסם לגאון אדיר, בקי בש"ס ופוסקים. לפני נישואיו רבינו סיים את כל הש"ס פעמיים. מגדולי התורה בתורת הנגלה והנסתר. מלומד בניסים. חסידים רבים נהרו אליו לשמוע מפיו תורה ודבר ה'. היה דורש דברי תורה במשך שעות ארוכות. בהתחלה כיהן בבאכניא גאליציב, ולאחר מכן בסעליש. ב-ט"ו תשרי התרנ"ה (1894) אביו נפטר ורבינו שימש במקומו כרבה של סאטמאר. נפטר ב-כ"ב אלול ה'תרס"ו (1906). חי כ-61 שנים. ציונו בסאטמאר.

סבא (מצד האב): הרה"ק ר' ישכר ברטש מנדבורנה. **אביו:** הרה"ק רבי מרדכי מנדבורנה (מח"ס 'מאמר מרדכי'). **אימו:** מרת חיה (בת הגה"ק ר' שמואל שמעלקא טויבש אב"ד יאס. משפחתה מיוחסת לרבינו הגה"ק רבי יואל סירקש אב"ד קראקא, הגה"ק המהרש"ל זיע"ע והגה"ק ר' מרדכי יפה, בעל הלבוש) **אחיו:** הרה"ק ר' יצחק מסאטניסלוב, הרה"ק ר' מאיר רוזנבאום מקרטשניף, הרה"ק ר' ישראל יעקב מחוסט, הרה"ק ר' אהרן משה מלאנצוט, הרה"ק ר' יוסף מנירעדהאז. **נשותיו:** בת הרה"ק ר' אלעזר ליזר בראנדווין מאוזיפולה סטרעטין (זיווג ראשון), מרת דבורה (זיווג שני- בת הרה"ק ר' יהושע העשיל אייכנשטיין מחודורוב זידיטשוב).

ילדיו: האדמו"ר ר' מאיר מקליוולאנד, האדמו"ר ר' איתמר מבישטינא, האדמו"ר ר' דוד מבאניא, האדמו"ר ר' אהרן משה מגרוסווארדיין הי"ד, האדמו"ר ר' יוסף מפייטסבורג, (מח"ס 'צדקת יוסף'), האדמו"ר הרה"ק ר' שלום מנדבורנה ברייטן-ביטש ניו-יורק.

חנתינו: האדמו"ר ר' ישכר בער רוזנבוים מסטראזניץ, האדמו"ר ר' מאיר רוזנבוים מסאטמאר, האדמו"ר ר' יצחק לייפר.

כשהיה בן שש שנים, איש אחד בא לבית אביו הרה"ק ר' מרדכי מנדבורנה זיע"א. לאותו איש היה חוזה עם הממשלה והוא התפרנס ממכירת מתכות לממשלה. יום אחד היתה ביקורת ממשלתית והם שקלו את הסחורה שהוא סיפק. הם גילו כי חסר כחצי קילו ממה שהוא היה אמור לספק. השוטרים אסרו אותו בבית-הסוהר. בצר לו הוא הפעיל קשרים ושיחד את הנוגעים בדבר. הם הוציאו אותו מבית-הסוהר עד זמן המשפט, שנקבע שיתקיים בעוד מספר ימים. הוא פנה לעורך דין בכיר כדי להתייעץ איתו וביקש ממנו שהוא ייצג אותו במשפט. העורך דין אמר לו בגלל בשל מעשה כזה הוא עלול לשבת שנים רבות בבית-הסוהר. נראה שאין שום מצב שהוא יצא זכאי.

באותה שעה הרב מרדכי מנדבורנה לא היה בבית ולא היה צפוי לחזור עד אחרי המועד בו נקבע המשפט. כשהאיש הבין זאת, הוא התחיל לבכות ואמר שהגיע במיוחד לרב כדי שיושיע אותו- ועתה הצדיק לא בבית. מה יעשה עכשיו? רבינו היה כבן שש שנים בלבד. היה לו קשה לראות את האיש בוכה ואמר לו: "אם תיתן לי סכום מסוים (ופירט מה הסכום) אני מבטיח לך שתצא זכאי במשפט". האיש מיד הוציא את הסכום שביקש רבינו ונתן לו. רבינו הביט בו ואמר לו: "כשיגיע זמן המשפט תעמוד מול השופט. הוא ישאל אותך מדוע החסרת חצי קילו מהמתכת שהיית צריך לספק? תאמר לו שלדעתך לא החסרת כלום מהמשקל ואתה מבקש שישקלו שוב את המתכת שסיפקת".

האיש לא הבין כיצד טענה שכזו תעזור לו, מכיוון שהוא ידע בוודאות שהוא החסיר מהמשקל, אבל שמע לרבינו. זמן המשפט הגיע. האיש טען כי סיפק את הסחורה כפי שהיה צריך וכי העלילו עליו עלילות. השופט מיד ביקש שישקלו את המתכת שהאיש סיפק. למרבה הפלא המשקל היה מכוון ולא חסר כלום. כמובן שהשופט זיכה את האיש וכעס על אותם אנשים שהעלילו עליו לחינם. האיש הגיע בשמחה רבה לבית אביו, הרה"ק ר' מרדכי מנדבורנה זיע"א כדי להודות לבן על עצתו ועל הישועה הנפלאה. באותה שעה אביו כבר שב לביתו. האיש סיפר את כל מה שאירע איתו ועל הישועה הנפלאה שהבן חולל עבורו.

לאחר שהאיש עזב את הבית, אביו פנה אל רבינו בן השש ושאל אותו בפליאה: "איך עשית דבר כזה ליטול מעות מהיהודי - וכן איך פעלת עבורו ישועה?", הבן השיב: "מכיוון שאבא לא היה אז בבית, חשבתי שאבקש מהמלאך מיכאל שבעת שישקלו השופטים את המתכת שהוא סיפק, שיכביד את ידו על המשקל והאיש ינצל מהמשפט". (מעובד מתוך עבודת עבודה)

בנו הרה"ק ר' איתמר מבישטינא זיע"א סיפר שלאחד מחסידי הרה"ק האדמו"ר ר' ישכר דוב רוקח מבעלזא זיע"א היה משפט. הוא הגיע אל רבו מבעלזא וביקש שהצדיק יתפלל עליו ויצליח במשפט. רבו אמר לו: "עצתי שתיסע לרבי מבאכניא. הוא לא מתגורר שם כיום, אלא באונגארן. תיסע לבאכניא ותשאל להיכן הרב עבר. לאחר מכן תיסע לאותו מקום ותספר לו על המשפט. הרבי גדול מאוד בעניינים אלו".

האיש עשה כדברי רבו והגיע לרבינו. הוא סיפר על המשפט. רבינו כתב לו אלו טענות עורכי דינו יטענו עבורו כדי שיצא זכאי. האיש לקח את הנייר. כשהגיע מועד המשפט, עורכי הדין טענו כפי מה שהיה כתוב על הנייר והוא יצא זכאי בדין! לאחר מכן הוא כתב מכתב לרבינו שיצא זכאי בדין והודה לו על כך. המכתב הגיע באמצע השבעה לאחר שרבינו נפטר. בנו של רבינו, הרה"ק ר' איתמר מבישטינא זיע"א, ענה לו במכתב. אחר כך הוא הגיע בעצמו לבנו עם פדיון, ואמר שהוא מצטער שלא נסע לרבינו כל השנים האלו. (שיח זקנים)

פעם שר המחוז שלח שוטרים שיורו לרבינו בפקודתו שתוך שלושים יום רבינו צריך לעזוב את עירו. רבינו השיב לשוטרים שיאמרו לשר בשמו שהוא יסתלק קודם ממקומו ויפטר ממשרתו. כן היה, שבתוך שבוע מפלה באה לשר. (אוהב חסד)

רבינו היה גאון גם בתורת הנגלה וגם בתורת הנסתר. פעם הזדמן ברכבת עם הרה"ק ר' יוסף מאיר ווייס (ראש שושלת ספינקא האמרי יוסף זיע"א). בכל הדרך שוחחו ביניהם וביררו שאלות מסובכות בתורת הקבלה. האמרי יוסף חזר מספר פעמים על דבריו שנאמרו בפשטות ובענוות חן. (ראשי גולת אריאל)

לפני נישואיו רבינו למד את כל הש"ס פעמיים. אביו ר' מרדכי מנדבורנה הכיר עליו שביעות רצון מיוחדת, וחשב שלפי גודל חשיבות בנו יש בזה מעין פגם ולכן אמר לו: "בני חביבי, אם מסיימים פעם שניה את הש"ס לפני הנישואין אין מקום להתנשאות". (אוהב חסד)

האדמו"ר הרב אורי קלוגהויפט מסטרליסק זצ"ל המכונה ה'שרף מסטרליסק'- נולד בשנת ה'תקי"ז (1757) ביאנוב לעת זקנותו של אביו ולאחר הבטחתו של המגיד ממזריטש לאמו, שתלד 'בן שיאיר את העולם'. עוד בילדותו ניכרו בו אותות כי לגדולות נועד והיה בוכה על גלות השכינה. מאחר שאביו לא היה בידו לשלם שכר לימוד למלמד, ביקש מעשיר אחד, ששכר מלמד לבנו, שיסכים לצרף גם את רבינו אליו. בהמשך רבינו התאבק בעפר רגליהם של תלמידי חכמים. בהיותו כבן 13 נודע ברוב ידיעותיו בתורה, חריף ובקי והחל ללמוד את תורת הקבלה. ביותר כבן 15 נחשב לגדול בתורה ולאחד מיודעי הח"ן וכן בקי בגלגולי נשמות והחל להרביץ תורה ברבים. גאון בנגלה ובנסתר. רוב חסידיו היו עניים.

תפילותיו נאמרו בלהט ובסערת הנפש ובכל יום היה נפרד מאנשי ביתו טרם תפילתו מאחר וגודל דבקותו בבורא העולם היה עצום ועד כלות הנפש ולכן היה חשש שיפטר בזמן זה. לא הסיר מחשבתו לרגע מאיתו יתברך. לאחר שנישא לראשונה עבר ללבוב כאשר אשתו מכרה ירקות ורבינו שקד על התורה. הם חיו בדוחק עצום. בשנת ה'תקנ"ב (1792) עם נרצח רבו האדמו"ר ר' שלמה הלוי סג"ל מקרלין שב לביתו בלבוב כשחסידי רבינו הצטרפו אליו. כאשר היו מספר עשירים שהחזיקו ברבינו ונודע לו הדבר, עבר לסטרליסק באומרו: 'טוב לחסות בה' מבטוח באדם'. מעשי הצדקה והחסד שלו היו לשם דבר והוא תמך בהכנסת כלה, פדיון שבויים, עזרה לנזקקים, סיוע ליהודים שירדו מנכסיהם ועוד. כ-34 שנים שימש כאדמו"ר בסטרליסק. תלמידו הרה"ק ר' שר שלום מבעלזא אמר עליו בפטירתו: "מימות אחיה השילוני לא היה אדם שיכיר בנשמות ישראל כמוהו". נפטר ב-כ"ג אלול ה'תקפ"ו (1826). חי כ-69 שנים. ציונו בסטרליסק. בנו, ר' שלמה נפטר כארבעה חודשים אחרי אביו באמרו "אי אפשר לחיות בלי אבא שכזה". ר' יהודה צבי הירש ברנדווין מסטרטין מילא את מקומו כאדמו"ר.

אביו: ר' פינחס (שימש כעגלון). **אימו:** מרת רבקה. **נשותיו:** מרת פריידא (זיווג ראשון), מרת בלומא (זיווג שני- בת ר' קאפיל חסיד תלמיד הבעש"ט). **ילדיו (מזיווג ראשון):** האדמו"ר ר' שלמה, בתו (נישאה לר' יצחק). **מרבנותיו:** ר' שלמה הלוי סג"ל מקרלין (רבו המובהק), ר' אלימלך וייסבלום מליז'נסק, ר' מרדכי מנשכז, ר' יעקב יוסף (י"בי) מאוסטראה, ר' משולם זושא מאניפולי. **מתלמידיו:** ר' שלום רוקח (השר שלום מקעלזא), ר' יהודה צבי הירש ברנדווין מסטרטין, ר' צבי הירש מרימנוב, ר' דב בעריש מאולסק, ר' משה אייכנשטיין מסאמבור, ר' בנימין זאב שינבלום, ר' יצחק אייזיק אייכנשטיין מז'ידיטשוב, ר' גרשון אשקנזי (אב"ד קולומייא), ר' מרדכי זיסקינד מקטרי, ר' אליעזר זאב מבוטשעטש, ר' הרשל מרימנוב, ר' אהרן משה מבראד, ר' זאב וולף מלבוב. **מספריו:** **יאמרי קדוש**- דברי תורתו וסיפורי מעשיו המופלאים (הוצא ע"י תלמידו המובהק ר' בנימין זאב ששענבלום מלבוב).

כאשר כבר זרחה אורו של רבינו הקדוש סיפר פעם אחת בזה הלשון: "אבי ז"ל היה בעל עגלה, ואח"כ חייט עני ודר בכפר, באותו כפר לא היו עשרה יהודים, כשנולדתי והוצרך אבי להכניס אותי בבריתו של אברהם אבינו ע"ה, היה אז בעניות גדולה, לא היה לו כלום להכין עבור סעודת ברית, וגם לא יכל לשכור עשרה אנשים מהעיר הסמוכה שיבואו אל הכפר לברית כמנהג הכפרים אז, מובן כי היה בצער מאוד על זה ולא ידע לשיט עצות בנפשו. כבוא יום הברית הלך על הדרך שבין הכפר לעיר הסמוכה לראות אולי יש עובר אורח שיצטרף למניין, אבל לא ראה שום יהודי. חלפו השעות וכבר היה חצות היום ועוד לא היה מניין עשרה. התחיל אבי לבכות ולבקש מבורא עולם, שיזמין לו יהודים אחדים בכדי שיוכל לקיים המצווה הגדולה כדת. עודנו עומד בבקשתו והוא רואה מרחוק עגלה נוסעת ומתקרבת אליו, ומיד הכיר כי הנוסעים המה יהודים, וגם הנוסעים ראו שהוא עומד ובוכה, התקרבו אליו ושאלו: "מדוע אתה בוכה?". השיב להם: "נולד לי בן והיום עלי להכניסו בבריתו של אברהם אבינו ופה בכפר אין מניין, וגם אין לי כלום לצרכי סעודה". מיד אמרו לו: "אל תדאג, אנחנו מחותנים ונוסעים מהחתונה ויש איתנו כל מיני מתיקה וגם י"ש לרוב, בתוכנו יש גם רב וגם מנגן. ובכן ניסע אצלך ונכניס את בנך בבריתו של אאע"ה, וגם נעשה סעודת ברית כיד המלך". וסיים רבינו: "הסנדק היה אברהם אבינו, הרב היה משה רבינו. המנגן היה דוד המלך ע"ה".

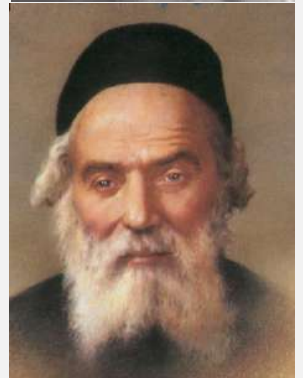
כשרבינו היה ילד כבן עשר שנים נכנס עם אביו לבית כנסת. הוא נעמד להתפלל את תפילת העמידה. היות והוא היה יותר נמוך מהשולחן, סבר אביו שהוא יצא לשחק בחוץ. יצאו כולם, סגרו את בית הכנסת, חיפשו אותו בכל מקום ולא מצאו. למחרת הגיעו בשעה שש בבוקר, כדי להתפלל את תפילת השחרית, וראו אותו כי עדיין נמצא בתפילת העמידה!

פעם אחת בערב יום הקדוש, בעת שהלך רבינו להתפלל מנחה, עמד תלמידו הרה"ק המקובל הרב יהודה צבי ברנדווין (הראשון) מסטרטין בעמוד בקרן מזרחית דרומית בהתלהבות ודבקות. באמצע רצה לשאוף טבק, ולא היה לו, והיה לו בלבול הדעת. ראה זאת חסיד אחד, הלך ומילא את קופסת הטבק שלו, והחיה את נפשו. אמר לו ר' יהודה צבי: "היות שעשית לי טובה, בעד זה אראה לך דבר אחד", ונתן מטפחתו בעיניו, וראה כי במקום שעמד שם רבינו היה עמוד אש עד לב השמים, וכל בית התפילה היה מלא נשמות אנשים נפטרם. החסיד התעלף מפחד ואימה. לקח הרה"ק ר' יהודה צבי את המטפחת ממנו, ושוב לא ראה עוד. (אור עולם, תולדות רבני)

מֵרֵן הַגָּאוֹן הַרְבֵּי יִשְׂרָאֵל מֵאִיר הַכֹּהֵן מֵרָאדִין זצ"ל: נולד בשנת ה'תקצ"ח (1838) בעיירה ז'טל. בגיל 10 עבר ללמוד בוויילנה ושם נודע לעילוי. בגיל 14 התייתם מאביו. לאחר נישואיו הראשונים התגורר בראדין על שולחם חותנו (שהיה גם אביו החורג). כיהן במשך תקופה קצרה כרבה של ראדין אולם רבינו התפטר מתפקידו. בשנת ה'תרכ"ט (1869) הקים את 'ישיבת ראדין' ועמד בראשה. מגדולי הפוסקים ובעלי המוסר. בשנת ה'תרל"ג (1873) כתב את ספרו 'ה'חפץ חיים' בעילום שם. התפרנס מחנות מכולת ובמכירת ספריו.

השתתף בייסוד אגודת ישראל ותמך בהקמת רשת בתי הספר לבנות 'בית יעקב'. כעבור שנים אחדות כתב את ספרו 'שמירת הלשון'. הספר 'משנה ברורה' התקבל כספר הלכה ברוב תפוצות ישראל בדור האחרון. משך כתיבתו ארך כ-25 שנים. הרב עבר ממקום למקום והכריז שם על ספריו, כאשר אף אחד לא ידע כי המוכר הוא המחבר. בנו העיד שימים שלמים אביו והוא ישבו יחד מהזריחה ועד השקיעה, ללא אוכל, כדי ללבן סוגיה אחת. לעתים פסיקת הלכה המופיעה בשורה אחת- ישבו עליה מספר ימים! הקים מערך הספקת מזון כשר לחיילים היהודים בצבא הפולני בכל מקום שהיו. הקים עם ר' חיים עוזר גרודזנסקי את 'ועד הישיבות'. על שמו קרויים רחובות רבים בישראל. גם הקיבוץ הדתי 'חפץ חיים' על שמו. נפטר ב-כ"ד אלול ה'תרצ"ג (1933). חי כ-95 שנים.

אביו: ר' אריה זאב כגן. **אמו:** מרת דבורשה. **נשותיו:** מרת פרידא (זיווג ראשון), מרת מרים פרידא (בת ר' הילל מלאפיס). **מרבותיו:** ר' נחומקה מהורדנא. **מתלמידיו:** הגאונים ר' אלחנן וסרמן הי"ד, ר' משה לודינסקי, בנו, ר' לייב, ר' אליהו דושניצר, ר' יוסף שלמה כהנמן, ר' מרדכי צוקרמן, ר' חיים יצחק חייקין. **ילדיו (זיווג ראשון):** ר' אריה לייב פופקא, מרת גיטל (נישאה לר' אהרון הכהן), מרת שרה (נישאה לר' צבי הירש לוינסון), אברהם (נפטר בצעירותו). **ילדיו (זיווג שני):** ר' אהרון (רב ביה"כ במונטריאול), מרת פייגא חיה (נישאה לר' מנחם מנדל זקס). **מספריו:** 'חפץ חיים שמירת הלשון יזכור למרים ישפת תמים ימשנה ברורה יושמרי ההלכה ימחנה ישראל- התנהגות חיילים יהודים בצבא הנכרי יליקוטי הלכות-סדר קודשים וזרעים בעיקר ישם עולם- ספר מוסר על לימוד סדר קודשים יפירוש על התורה יאגרות החפץ חיים ינדחי ישראל- חזרה בתשובה יאהבת חסד- מצוות שבין אדם לחברו (הלוואה, איסורי ריבית, הכנסת אורחים, ניחום אבלים ועוד) יתורת הבית יספר המצוות הקצר.

○ יפר ר' משה דבראשווילי זצ"ל, זקן חכמי יהדות גרוזיה, תלמיד ישיבת ראדין: "בשנות לימודי בישיבה, פעם אחת למדתי משמר בליל שישי, ועזבתי את בית-המדורש בשעה מאוד מאוחרת ללכת לחדרי. בחוץ שרר קור עז ושלא כבד. עודני ממחר לדרכי, לפתע הבחנתי מרחוק בדמות אדם ההולך ברחוב הלך ושוב כל הזמן. מראה זה של אדם המשוטט ברחוב בשעת ליל כה מאוחרת, כשהשגל יורד והקור עז כל כך, הטיל בי פחד של ממש, וכמעט החלטתי לסור תיכף על עקבותי חזרה לישיבה, אך בכל זאת התחזקתי והלכתי הלאה. כשהתקרבותי, ראיתי להפתעתי את 'החפץ חיים'!

כאשר הוא הבחין בי, הוא מיד גער בי: "באמצע הלילה? בקור כזה? לך מיד לחדר לישון!". רצתי לחדרי, בבית אחותו של ה'חפץ חיים", שהייתה מכלכלת אותי בכל. בבוקר סיפרתי לה את המעשה, ואז היא אמרה: "מה אתה מתפלאת? זה שלושה לילות שהוא מסתובב בחוץ, בקור ובשגל, ומחכה שהלבנה תתגלה כדי שיוכל לברך עליה". (מעובד מתוך 'אור דניאל')

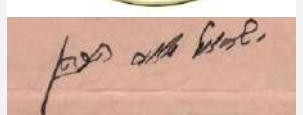

רבינו פעם אחת שמע שני סוחרים ביריד שעמדו בקור העז כדי למכור את סחורתם. האחד מחמת הקור אמר לשני: "אולי כדאי לחזור לביתנו? נוכל לבוא פעם אחרת. ענה חברו: "כדאי לסבול עוד שבועיים כאן, כדי לחיות אחר כך ברווח". זלגו עיני רבינו דמעות. ואמר לתלמידיו: "כך אנו צריכים לחוש בעולם הזה, שלמרות שיש קשיים גדולים כדאי להתאמץ בעולם הגשמי אשר הם כצל עובד להיות עבד ה' אמיתי כדי לחיות אח"כ בעולם הבא ולזכות לעולם שכולו טוב". (לבוש יוסף).

בעת שיצאה הלווייתו של ר' אברהם (בנו של רבינו, אשר חלק מחידושי תורה שחידש בבחרותו מובאים על ידי רבינו בספר 'ליקוטי הלכות') בדרכה לבית העלמין, עמד הצדיק ופתח בהספד על בנו: "בשנות השמד והגזירות ת"ח-ת"ט, בעת עלה חרון ה' על קהילות רבות. אלפי יהודים נהרגו על קידוש השם. באחת העיירות התגוררה אלמנה עם בנה היחיד שהיה יקר לה יותר מבבת עינה. הבית שבו התגוררו האשה ובנה היה בקצה העיירה. בשעה שפרצו שונאי ישראל ימ"ש לעיירה התנפלו על בית האלמנה ושחטו את בנה יחידה לעיניה". "עמדה האשה וכפיה פרשה לשמיים וכך אמרה:

"ריבון העולמים! בחזהו של כל אדם נטעת לב כדי שיאהב אותך. רק אני, שפחתך החוטאת, לא יכולתי לאהוב אותך בכל ליבי, מחצית האהבה הייתה לבני. עתה, לאחר שנעשה רצונך ובני נלקח ממני, שוב אוכל לאהוב אותך בכל ליבי!". "כל ימי", כך סיים רבינו את הספדו, "רציתי לאהוב את ה' בכל לבי. אולם אני בשר ודם ואב לילדים, ורחמי אב על בניו ואהבתו להם, טבע הוא באדם. עמדתי וחילקתי את האהבה לחלקים: חלק לילד זה וחלק לילד זה. ואת החלק הגדול חילקתי לה'. אולם עתה, משלקח הקב"ה ממני את אחד מילדי, הרי נשאר לי עוד חלק אחד של לבי לאהבתו יתברך".

רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל - נולד בכפר דשקאוויץ, מחוז הרודנה (בלארוס) בשנת ה'תרמ"ו (1886). בגיל 17 למד בישיבת נובהרדוק ונסמך באותה שנה להוראה ע"י ר' יחיאל מיכל אפשטיין (בעל "ערוך השולחן"). לאחר שנה עבר ללמוד בישיבת טלז ונודע כ"העילוי ממאסט". בגיל 20 עבר לווילנה כדי לקבל פטור מן הצבא. שם למד בישיבת ריימלעס. בשנת ה'תרע"ב (1911) נקרא לכהן כרבה ואב"ד של סמאליאן. משנת ה'תרע"ד (1913) כיהן כרב בסמאלאוויטש ומשנת ה'תרפ"ג (1922) כיהן כרבה של סלוצק.

בשנת ה'תרפ"ח (1928) כאשר התבקש לכהן כרבה של פתח-תקווה ביקש אשרת יציאה מרוסיה, ובעקבות כך הוא הואשם בפעילות מהפכנית. שנתיים לאחר מכן נשפט ונידון לחמש שנות עבודת פרך בסיביר. כעבור שנתיים שוחרר הודות למאמצים עצומים של רבנים, ביניהם הגאון ר' חיים עוזר, ונעשה הסכם בין ראש ממשלת גרמניה לבין סטאלין, לפיו גרמניה שחררה שישה אסירים קומוניסטים תמורתו. רק חמש שנים לאחר מכן שחררו הרוסים את שני הבנים הגדולים, שנשארו כעירבון, שהרב לא יוציא לעז על שלטונות רוסיה.

בשנת ה'תרצ"ג (1933) התמנה כדיין באנגליה ומשנת ה'תרצ"ה (1935) כיהן כאב"ד במשך כ-20 שנים. בשנת ה'תשי"א (1951) עלה לירושלים. ראש ישיבת סלבודקה בבני-ברק והיה אחד מראשי "ועד הישיבות". גאון אדיר. פנו אליו ע"מ שיציג את מועמדתו לכהונת הרב הראשי לארץ ישראל אך סירב. חי בדירה צנועה בבית-וגן. זכה בפרס ישראל. דיין. הרביץ תורה ברבים גם לבעלי בתים. נפטר ב-כ"ד אלול ה'תשל"ו (1976). חי כ-90 שנים. ציונו בהר המנוחות בירושלים.

אביו: ר' מרדכי זלמן. **אשתו:** הרבנית רייזל (בתו של ר' ישראל יהונתן ירושלימסקי, אב"ד איהומן וחתנו של הרידב"ז מצפת). **ילדיו:** ר' משה, ר' יעקב דוד, פרופ' שמעון, ר' מנחם עזרא. **מרבתי:** ר' יוסף יזל הורביץ (ה"סבא מנובהרדוק), ר' אליעזר גורדון, ר' חיים מבריסק. **מספריו:** יחזון יחזקאל - על התוספתא, על מסכת פסחים וזבחים • **ארץ ישראל** - נחלת עם ישראל • דיני ממונות הגדרת סוגיהם • מאמרים על אגדה.

בחודשי הסתיו של שנת ה'תרצ"ט (9-1938) שרר בכל רחבי אירופה שקט שלפני סערה. אולם למעשה היו אלה ימי צרות גדולות. התרחשו אז אירועים אנטישמיים כמו 'ליל הבדולח', ומצבם של היהודים הלך והידרדר. גרמניה הנאצית גירשה את כל אלפי היהודים נתיני פולין, שהתגוררו בתחומה אל מעבר לגבול בפתאומיות ובאכזריות רבה. באישון ליל העבירו אותם בכוח, בעזרת סרדיוטים (חיילים אכזריים) ומגלביהם, אל העיירה זבונשין אשר בפולין, שם נשארו חסרי כל תחת כיפת השמים הקודרת.

רבי משה לייב שניידר, ראש ישיבה נודע מפרנקפורט דמיין, הצליח להינצל מגזירת הגירוש, משום שאושפז בבית החולים המקומי בדיוק ביום המיועד להגלייתו. הצלתו הייתה זמנית בלבד, כי **ברגע שבו ישתחרר, היה צפוי בוודאות לגירוש מייד, כמו יתר אחיו ורעייו האומללים.**

בנו, שהיה באותה עת באנגליה, הגיע בבהלה לביתו של רבה של לונדון, הרב יחזקאל אברמסקי, וסיפר לו על הסכנה המיידית האורבת לאביו השוכב על מיטת חוליו. הרב הבין מיד את גודל הסכנה, והחליט לעשות כל מה שניתן, כדי להביא את הרב שניידר ללונדון במהירות האפשרית. הבעיה הייתה, ששלטונות אנגליה דרשו באותם ימים **ערבות מכל פליט שביקש להיכנס לארצם**, מאיזה קרוב משפחה מבוסס, שיוכל לערוב כי הפליט יתפרנס ממנו ולא ייפול למעמסה על שלטונות המדינה. הרב אברמסקי זכר, שבלונדון מתגורר שאר בשרו של הרב שניידר - יהודי אמיד וגם שומר מצוות - ופנה אליו באופן מידי, כדי שיחתום על הערבות הנחוצה, וכך יציל את הרב. אולם אותו קרוב משפחה השתמש משום מה מהערבות ודחה את העניין. הרב אברמסקי פנה אליו שוב ושוב וניסה לזרז, אבל האיש המשיך להשמיע תירוצים בנוסח "אני עסוק כרגע, אתפנה לכך בעוד כמה ימים", והסכנה לגורלו של הרב שניידר, המתאושש ממחלתו בבית החולים בגרמניה, רק הלכה וגברה.

הגיע יום שישי. הרבנית אברמסקי הדליקה נרות שבת עשרים דקות לפני השקיעה כמנהג לונדון. הרב אברמסקי המתין שלושים דקות לאחר מכן, ועשר דקות לאחר השקיעה, ניגש למכשיר הטלפון בביתו וחייל אל אותו הגביר, קרוב משפחתו של הרב שניידר. משרתו הנכרי של הגביר הרים את השפופרת וענה. הוא הודיע לאדונו, כי רבה של לונדון נמצא מעבר לקו. הגביר לא האמין למשמע אזונו. הוא היה בטוח שמישהו חומד לו לצון, והורה למשרתו לחקור היטב, את מי שנמצא מעבר לקו. לאחר שהשתכנע שאכן מדובר ברב אברמסקי נטל לידו את השפופרת, ושמע את קולו של הרב, שאמר ללא שום הקדמה: **"כאשר אתייצב לפני בית דין של מעלה, וישאלו אותי מדוע חיללתי שבת בשיחה טלפונית, אצטדק לפניהם בתירוץ מספיק לחלוטין, ואומר שר' משה שניידר היה שרוי בסכנת נפשות של ממש, ואילו קרובו לא רצה לחתום על ההצהרה הנדרשת כדי להציל את חיו".** בטרם הספיק הגביר הנדהם להוציא מילה אחת מפיו, הניח הרב אברמסקי את השפופרת ליד מכשיר הטלפון, ולא החזירה אל כנה כדי למעט בחילול השבת. קרוב המשפחה הזדעזע ממעשהו של הרב אברמסקי, שזה עתה חילל שבת, והחל להבין את חומרת מצבו של הרב שניידר. **מיד כשהגיע מוצאי שבת, בטרם הבדיל על הכוס, כבר חתם הגביר על הצהרת ערבות, שבה הוא נוטל אחריות על שאר בשרו, הרב שניידר, ודאג להעביר אותה הלאה בבהילות לגורמים המטפלים בכך.**

רבי משה לייב שניידר הצליח להיחלץ מגרמניה הודות לאותה ערבות והגיע ללונדון, שבה ייסד מחדש את ישיבתו שנקראה 'תורת אמת'. **עשרות תלמידים באו לשמוע תורה מפיו**, חלקם תלמידיו לשעבר שלמדו אצלו בגרמניה. כאשר נקלעו לקשיי תקציב בשנות המלחמה הארוכות והקשות, נרתם הרב אברמסקי לתמוך בישיבה בכל כוחותיו ואף מעבר לכך. לימים, כאשר נשאל הרב אברמסקי מדוע חילל בעצמו את השבת ולא הניח את המלאכה למישהו אחר, השיב באנחה כי **חילול שבת במקום של פיקוח נפש, מוטל דווקא עליו כרב העיר ולא על אף אדם אחר.**

הרב יחיאל מיכל מזלוטשוב זצ"ל ידוע כמגיד מזלוטשוב: נולד בברודי בשנת ה'תרפ"ו (1726). אביו שהפך למעריצו של הבעש"ט, שלח את בנו ר' יחיאל מיכל ששימש אותו והפך להיות תלמידו המובהק. אחר פטירת הבעש"ט היה ר' יחיאל מיכל מתלמידי המגיד ממזריטש. הצטיין בכשרון דרשני רב, ושמו יצא לתהילה כמוכיח ומגיד. מגדולי החסידות ועשרות אדמו"רים היו תלמידיו. למדן מובהק וחיבר ספרים בעניינים תלמודיים-הלכתיים. סבל מעוני ומחסור. **בעל רוח-הקודש.** נפטר בשבת-קודש ב-כ"ה אלול ה'תקמ"ו (1786). חי כ-60 שנים.

אביו: המקובל ר' יצחק מדרוהוביטש. **בניו:** ר' יוסף מיאמפולי, ר' מרדכי מקרימיניץ, ר' יצחק מראדיוויל, ר' משה מזאוהעל ור' בנימין זאב צבי מזברז'. **מתלמידיו:** ר' חיים מצ'רנוביץ, ר' יצחק אייזיק הכהן, ר' מרדכי מנשכיז ור' משולם פייביש מזברז'. **מרבותיו:** ר' ישראל בעל שם טוב, ר' דב בער (המגיד ממזריטש). **מספריו:** מים רבים.

פעם ישב הצדיק ר' אלימלך בסעודת ראש חודש עם תלמידיו. והנה באו שני אנשים וניצבו בפתח. פנה ר' אלימלך לחסידים ואמר: "הראיתם מימיכם אנשים ללא שום מצווה כמותם? כל זאת נגרם להם על שהעזו להלשין על איש האלוקים ר' יחיאל מיכל". אחר כך קרא הרב ואמר להם: "שבו וספרו לי מה המעשה, אשר עשיתם אשר בגינו נותרתם ערומים מכל מצוותיכם. אולי אוכל למצוא לכם תיקון וכפרה לנפשותיכם".

התיישבו השניים והחלו להתוודות על חטאם: "אנחנו נמנינו בין נגידי העיר זלוטשוב. היינו עשירים ובעלי נכסים רבים. לשנינו היו דירות מרווחות ומפוארות בבנין אחד גדול. עסקינו התנהלו בשותפות. היה לנו מנהל חשבונות אחד שניהל את פנקס החשבונות של מסחרנו. עם הזמן הוא הצליח לחסוך ממשכורתו סכום של 600 רובל. לאותו מנהל היה בית סמוך לבנין שבו התגוררנו. באחד הימים חשקה נפשנו לקנות את דירתו, כדי שנוכל לעשות מגרש ליד בתינו וגינה נאה לטייל בה.

כאשר הצענו את בקשתנו לפני מנהל החשבונות, סירב למשמע ההצעה. כעסנו מאוד עליו, ואמרנו לו: "אם ממאן אתה לעשות את רצוננו, דע לך כי הינך מפוטר ממשרתך". איומינו לא השפיעו עליו, כי הוא אמר בלבבו: "הן חסכתי לי מעט הון. בכסף זה אוכל למצוא את פרנסתי בכבוד". ואמנם עזב האיש את משרתו, ופתח לו חנות קטנה בביתו, אולם **ההצלחה לא האירה לו פנים, ובזמן קצר הגיע עד פת לחם.** לבו דאב בקרבו בראותו, כי איש אחר ממלא את משרתו הקודמת, ואלו בידו אין אפילו מזון להשביע את נפש עולליו הרעבים. לבסוף גברה מצוקתו, והוא ביקש מאנשים טובי לב מאנשי העיר, שיחלו את פניו.

כאשר פנו אלינו אנשים אלו, ענינו ואמרנו להם: "בתנאי אחד נחזיר את האיש בחזרה לעבודתו: **אם ייאות למכור את ביתו בשליש משווי, וגם המשכורת השבועית, שנשלם לו תהיה שליש מכפי שקיבל בעבר.**" התנאים היו קשים עד מאוד, אך הוא נאלץ לקבל את דרישותינו. שילמנו לו עבור ביתו סכום השווה לשליש משווי, והוא כתב לנו שטר מכירה כדת, אלא שבמקום לכתוב כנהוג: 'כל זה נעשה מרצונו שלא באונס', כתב: **"כל זה נעשה באונס שלא מרצונו"**.

כל מה התרחש הדאיב מאוד את לבו של המנהל ו**כעבור תקופה קצרה הלך לבית עולמו.** בניו הנשואים, שלא ידעו מכל מה שעבר עליו, חשבו כי הותיר להם ירושה גדולה בממון וברכוש. בדרך החלו להתווכח על חלוקת הנכסים. כאשר הריב התגבר ולא הצליחו להגיע לעמק השווה, פנו אליו, כדי שנעשה פשרה. אולם ענינו להם: "למה לכם לריב על דבר שאין בו ממש, הרי אביכם לפני כחודש מכר לנו את הבית בעד 200 רובל כסף". תמהו האחים בשומעם דברים אלו וטענו נגדנו: **"איך ייתכן שאדם ימכור את ביתו השווה 600 רובל בעד 200 רובל?"**. משראו שלא יוכלו להשיג את הרכוש, פנו לרב העיר, ר' יחיאל מיכל.

מיד הלכנו כולנו אל הרב, והם הרצו את טענותיהם. היינו בטוחים, שנזכה בדין, הוצאנו את שטר המכירה לפני הרב. אך **מכיוון שהשטר נעשה באונס, ודבר שקר אין לו קיום לפני הצדיק, פרחו האותיות מן השטר, והוא נשאר נייר חלק.** "האם באתם להתלבי, שאתם מראים לי נייר ריק ולבן?". מיד לקח הרב את השטר בידו, קרע אותו לגזרים והשליכו ארצה. שבנו לביתו סרים וזועפים, אך בלבנו החלטנו, כי בבוא העת ננקום ברב. ואומנם שעת הכושר הגיעה. בסמוך לעיירה גר דוכס גדול. שמנו פעמינו אליו ודברנו איתו על היהודים, החוכרים ממנו את אחוזותיו ובתי-המרצח. התחיל הדוכס להתאונן בפנינו ואמר: "כל שנה, כאשר מגיעה תקופת חידוש החוזה, מתחילים היהודים לטעון בפניי, כי לא יוכלו לשלם בעתיד את הסכום, אשר שלמו עד עתה, ומבקשים להורידו". כששמענו זאת, השבנו לו: **"יודע אתה, כי בעירנו גר רב אחד, והוא האשם בכל המצב הזה. הוא גזר גזירה, לבל יסיג איש יהודי את גבול רעהו"**.

כששמע הדוכס את דברי הבלע, אסף את כל הפריצים והדוכסים וסיפר להם את הדברים. לבסוף החליט הדוכס, כי מאחר, שהרב גורם להם נזקים כספיים כבדים, **יגזר עליו עונש מוות בעוד שלושה חודשים.** לאחר שלושה חודשים שלח הדוכס שוטרים והם לקחו את ר' יחיאל לבית-הפריץ. כל השרים והפריצים התכנסו בביתו לחזות בביצוע גזר הדין. אך **מכיוון שהיה להם מנהג, שהשר אשר גזר את הדין, לא יראה בביצוע שפיכות הדמים, הסתגר הדוכס בחדר הפנימי ביותר ונעל אותו.**

הרב פסע פנימה, והנה שותקו ידיהם של המנגנים. גם הממונה על ביצוע גזר הדין וכל הדוכסים שותקו ידיהם. ר' מיכל המשיך בדרכו אל פנים הארמון, עד שהגיע אל החדר האחרון ופתח אותו. "מי אתה?" שאל הדוכס, "יהודי אני, מזרע אנשים אשר במשך של 16 דורות לפני לא נמצא בהם שום עבירה, ואיני יודע מדוע הביאוני עד הלום", ענה. תמה הדוכס ואמר אל לבו: "הרי זהו היהודי, שהובא הנה להריגה, כיצד ניצל?". רץ הדוכס החוצה לראות, מה אירע לממונה על ביצוע גזר הדין. והנה ראה את אורחיו ואנשים ניצבים כבולי עץ על מקומם. מיד נפל על פניו לפני הרב הקדוש, בכה ואמר: "חטאתי לפני אדוני, יתפלל נא כבוד הרב, וישבו האנשים הללו לאיתנם". ענה הרב: "אמלא את בקשתך בתנאי אחד, אם תחליטו אתה וכל השרים פה, לא לעשות כל רע לשום יהודי המתגורר באחוזותיהם, ולא תכבידו את עולכם על היהודים". הסכים הדוכס, ובאמת חזרו כולם לאיתנם. וסיימו אותם יהודים באומרם "ואומנם דן ה' אותנו והפסדנו את כל נכסינו, עד שנאלצנו לחזר על הפתחים בעבור כיכר לחם, עד שהגענו הנה". ענה הרב באומרו: "מכיוון שהתוודיתם היום על חטאכם ברבים, סר עונכם". **כעבור חודש ימים נפטרו שניהם.**

האדמו"ר הרב דוד הלבֶרשטאם זצ"ל מקרשאנוב - נולד ברודניק בשנת ה'תקע"ח (1817) כבן שני. נקרא ע"ש זקינו הרה"ק ר' דוד מטארניגראד (חותנו של הגאון הצדיק רבי אריה ליבוש מטארניגראד אביו של הרה"ק מצאנז). משחר ילדותו ניכר כי לגדולות נוצר ואהבתו לתורה הקדושה ניכרה לעין כל. נודע כגאון וכגדול בתורה. אביו כינהו: "המאור הגדול, החריף ובקי, חסידא ופרישא". חי במידת הסתפקות והתפשטות מתענוגי העולם הזה, ולא לעס את האוכל. למד בהתמדה עצומה עד שאמרו עליו בהגזמה שלמד 25 שעות ביממה (כוונתם שניצל כל שניה ללימוד התורה הקדושה). בנוסף היה לו מנהג שאם היה מתעורר משנתו, לא משנה באיזה שעה, ואפילו במקרה שזמן מועט לפני כן הלך לישון, לא היה חוזר לישון שוב וממשיך בשקידתו בלימוד התורה הקדושה. בחתונות אפילו אצל יוצאי חלציו, היו לוקחים אותו רק ברגע האחרון כשהכול היה מוכן, כדי שלא יצטרך לבטל זמן מלימוד התורה הקדושה אפילו רגע אחד. אף על פי כן היה נאנח כשהיה מגיע לחתונה והיה צריך להמתין מספר דקות ואף ביום חתונתו היה שקוע כל כך בלימוד התורה והיו צריכים לקרוא לו לחופתו.

הגאון ר' שמואל אנגל מראדמישלא העיד עליו כי לא עבר מעת לעת בכל ימי חייו שלא למד ח"י שעות ביום. האדמו"ר מקלויזנבורג זצ"ל סיפר עליו שהיה זוכר כל רש"י בתנ"ך ובש"ס בלשונו והיה נחשב בימי עלומיו ללמדן גדול. לימודו היה ביגיעה עצומה ובזיעה, לפעמים ראו אותו שורף ידיו באמצע הלימוד כדי שלא ירדם. תפילתו הייתה ברטט קודש, בהשתפכות הנפש ובדביקות עילאית. משנת ה'תרי"א (1850) התמנה לרבה של קרשאנוב והחל לשמש כאדמו"ר בה. לאחר פטירת אביו לאחר הפצרות חוזרות ונשנות נעתר להרשות לחסידים מסביבות קראקא-קרשאנוב לבוא אליו לפרקים. **התפרסם כצדיק גוזר וכפועל ישועות שברכותיו חוללו פלאות. בעל רוח-הקודש. אליהו הנביא התגלה אליו.** מתנגדים רבים היו לרבינו והם ירדו לחייו, ולא בחלו בשום אמצעי כדי להצר את צעדיו. נפטר בכ"ה אלול ה'תרנ"ג (1893). ציונו בפולין. חי כ-76 שנים.

סבא (מצד אביו): ר' אריה ליבוש. **אביו:** האדמו"ר הרב חיים מצאנז (ה'דברי חיים'). **אימו:** מרת רחל פייגא. **נשותיו:** מרת עכסה גיטל (בזיווג ראשון- בת ר' יוסף זאב מטארניגראד. לאחר לידת שני בנים נפטרה), מרת לאה זיסל צינץ (זיווג שני- נכדת מח"ס 'יד **ילדיו (מזיווג שני):** ר' משה מקרשאנוב, ר' נפתלי מקרשאנוב, מרת בריינדל (נישאה לר' אלעזר מרישא), מרת מרים (נישאה לר' יחיאל הורביץ מפאקשאוויצא), מרת הינדא (נישאה לר' משה יוסף ט"ב אב"ד אוהעל), מרת נחמה (נישאה לר' שלום שפירא מפרשיטיק), מרת שרה גיטל (נישאה לר' שמעון אלטר פרנקל-תאומים אב"ד פאדגורזע).

○ יפר הרה"צ הרב מיאסלא על סבתו, הרבנית מרת שרה גיטל ע"ה מפודגורזא, שחלתה ברגליה ל"ע במחלה אנושה. הרופאים בעיירה לא מצאו מזר למחלתה, ושלחו אותה להיבדק אצל פרופ' מומחה בשם פריינסקי מקראקא שהיה רופאו האישי של ה'דברי חיים'. כשהגיעה לקראקא וניסתה לקבוע תור אצל הפרופ', נוכחה לדעת כי עקב העומס הרב, קשה מאוד להתקבל למרפאתו והיא תאלץ להמתין כמה חודשים עד שתצליח להיכנס. בצר לה, פנתה אל בתו של רבינו בבקשה שתסייע בעדה ותשתדל עבורה. הרבנית נענתה לבקשתה ועלה בידה להשיג תור בהקדם אצל הרופא המפורסם, ואף ליוותה אותה כשהגיע התור. הפרופסור המומחה לא נזקק לבדיקה ארוכה כדי לקבוע נחרצות כי ברגלי החולה מקוננת מחלה חמורה ל"ע, וכי **קיים צורך דחוף לקטע את הרגל החולה ואם חלילה לא יעשו כן, הרי שקיימת סכנה ממשית לחייה של אותה אישה.** הוא אף הזדרז וקבע תור לשבוע הבא, אז יבצע את הניתוח ההכרחי להצלת חייה.

כששמעה החולה את דברי הפרופסור, חשה כי עולמה חשך בעדה, מכיוון שבדבריו נגזר עליה להפוך לנכה מעתה ועד סוף חייה ולהיות תלויה בחסדי אנשים שיעזרו לה להתנייד ממקום למקום. הרבנית הלכה עימה אל אביה רבי דוד, לשפוך שיחתה לפניו על מר גורלה, ולבקש ממנו דבר ישועה ורחמים, והרבי ציווה לבתו שתסוך את רגלי האישה בשיירי ה'כוס ברכה' שלו. עשתה הבת כדברי אביה הרבי, ומיד ניכר לעין שיפור משמעותי ברגל החולה. **כשהגיע התור לקטיעת הרגל אחרי שבוע, שבו השתיים למרפאת הרופא וטרם ביצוע הניתוח הוא בדק את המקום הנגוע, והנה פלא, החולה נרפאה כליל ולא נותר זכר מהמחלה הקשה.** התפלא הפרופסור שהכיר את המחלה כחשוכת מרפא, מעודו לא נתקל בתופעה מעין זו, ושאל בתימהון: **"איזה מעשה כשפים נעשה כאן כדי שתתרפאי?"**. הוא פטרה לשלום כשהיא הולכת על שתי רגליה בבריאות איתנה. (מעובד מתוך 'דרכי דוד')

○ יפר הגאון ר' ישראל גרוסמן זצ"ל: לאבא של אימי קראו רבי יעקב כשאנובער והוא התגורר בכשאנוב, והיה מאוד בידידות עם הרה"ק מכשאנוב ופעם ביקש ממנו שיראה לו את אליהו הנביא, והסכים הרה"ק מכשאנוב, כעבור כמה ימים יצא עימו הרה"ק מכשאנוב לטייל בשדה חוץ לעיר, ובאמצע ניגש אליהם איזה קצין שרכב על סוס, והרה"ק מכשאנוב נתן לו שלום והראה גם לזקניו שיתן לו שלום, והוא אכן נתן לו, ואח"כ שוחח הרה"ק מכשאנוב עם הקצין ביחידות זמן מה, ונפרדו בידידות, ואח"כ אמר לו הרה"ק מכשאנוב, **שזה היה אליהו הנביא, והוא קיים לו את הבטחתו, ואשרי מי שנתן לו שלום והחזיר לו שלום.**

מעשה בנכדו שהיה חולה הולך על משענתו, ובכה לפניו בליל פסח שצריך רפואה. הסתכל עליו רבינו וסיפר לו: "כ"ק מרן מהר"ש מבעלזא זיע"א הציץ פעם בעיניו הקדושות בפני חולה, ומתוך הבטתו עליו התרפא האיש תיכף כליל". שמע הנכד את דברי זקינו, ומיד הרגיש כי החלים לגמרי. אבל זקינו ציווה עליו ואמר לו: **"תלך עדיין עם משענותיך לביתך למען לא יתפרסם הדבר חלילה".**

הצדיק המקובל הרב חיים פינטו זצ"ל (הראשון), הידוע כ"סבא דמשפטים" - נולד באגאדיר שבמרקו ביום שבת, ט"ו תמוז ה'תק"ה (1755). נודע כעילוי בצעירותו. עקב תקיפותו בענייני הלכה כינהו גדולי דורו "אביר לב", עם זאת היה קשוב לצרכי עדתו והדאגה לעניי עירו הייתה בראש מעייניו.

נודע כבעל מופת גדול וברכותיו התקיימו במלואן. ייסד את בית הדין הראשון במוגאדור, ניהל ישיבה בעירו ורבים מתלמידיו התפרסמו במשך השנים. היה מפורסם בכל העולם גם בארצות אירופה, בפורטוגל וברזיל היו שולחים לו ולזרעו נדרים ונדבות.

לאחר הסתלקות ר' יעקב ביבאס מונה רבינו כאב"ד מוגאדור על אף גילו הצעיר. זכה לגילוי אליהו הנביא. מלומד בניסים. בעל רוח-הקודש. מקובל. הישמעאלים בראותם את רבי חיים פינטו אחזתם חיל ורעדה, יהודים וערבים מכבדים ומפארים את שמו וכולם מאמינים בקדושתו ובזכות אבותיו הקדושים. נפטר ב-כ"ו אלול ה'ת"ר"ה (1845). ציונו בעיר מוגאדור שבמרקו. חי כ-90 שנים.

אביו: הגאון ר' שלמה. אמו: מרת שמחה. רבותיו: ר' יעקב ביבאס. בניו: הגאונים ר' יאשיהו, ר' יהודה (המכונה ר' הדאן), ר' יוסף ור' יעקב. מתלמידיו: הגאונים ר' אברהם קוריאט, ר' דוד אלקיים, ר' דוד זגורי, ר' יעקב בן שבת.

ל ביתו של רבינו היו נכנסים ובאים אנשים רבים, בנושאים הקשורים לכלל הקהילה וענייני הציבור היהודי במוגאדור ואנשים הזקוקים לישועות פרטיות. פעם אחת הגיע במרוצה רבי מכלוף לוב לבית הרב לצורך עניין חשוב שלא סבל דיחוי.

הדבר אירע בשעת לילה מאוחרת, ורבי מכלוף ידע למצוא את חדרו של רבי חיים זיע"א, על פי הנר שדלק שם. כשנכנס הלה לחדרו של הצדיק, ראה שם שני אנשים: האחד, הרי הוא רבינו, הצדיק הרב חיים זיע"א, ופניו פני להבים, זורחות ומפיצות אור יקר. והשני, דמות לא מוכרת, אשר הייתה דומה בעיניו למלאך משמים.

רבי מכלוף חשב להתקרב אל השניים, אך לפתע הוא חש בפיק ברכיים, ואימה גדולה נפלה עליו. הוא הסתובב על עקבותיו ומיד ברח מן המקום. למחרת היום כשפגש את רבינו, אמר לו הצדיק: "אשריך, רבי מכלוף, שזכית לראות את פני אליהו הנביא זכור לטוב".

רבי מכלוף שמח מאוד על שזכה לראות את מלאך הברית, אך עד מהרה לבו נהפך בקרבו, שמא יענש על כך שהביט בפניו של אליהו הנביא זכור לטוב. הוא התחנן בפני רבינו, שיתפלל עליו, כדי שלא יענש חס ושלום וימות בחצי ימיו.

רבי חיים זיע"א הרגיעו והבטיח לו, שיתפלל עליו, ויבקש עליו רחמים מאת ה', שלא יפטר בגיל צעיר. תפילתו של הצדיק התקבלה בגנזי מרומים ועשתה פרי. רבי מכלוף האריך ימים ושנים, עד שנסתלק לבית עולמו בן מאה ועשר שנים!

את המעשה הזה שאירע לו, כתב רבי מכלוף בעצמו בסידור התפילה שלו, ובניו ונכדיו שימשו את בני משפחת פינטו המעטירה, וכך העבירו את המעשה לדורות הבאים, כדי שידעו מעט מגודל וצדקות רבינו, שהיה זוכה ללמוד עם אליהו הנביא זכור לטוב.

רבינו היה עורך קבלת שבת בשמחה והיה משורר שירים ובקשות לכבוד השבת בקול נפלא. באחד מלילות השבת אמר את הבקשה של המשורר רבי ישראל נג'ארה זצוק"ל ומיד עם התחלת הבקשה נגלה לו המשורר רבי ישראל נג'ארה זצוק"ל, שחיבקו ונישקו.

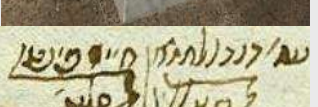
את המעשה הבא סיפרה גב' אוחיון לגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א: לאמא שלה ל"ע לא התקיימו ילדיה, ובעודם צעירים לימים התבקשו לעולם שכולו טוב. כאשר נולד הבן השלישי, הלכו לקברו של רבי חיים הגדול זיע"א להתפלל, ושם נדרו נדר: "אם הבן הזה יחיה, אזי כשהוא יגיע לגיל שלוש, יגזרו את שערותיו ליד הקבר של רבי חיים זיע"א, ושם יערכו סעודת הודיה גדולה".

הבן השלישי אכן נשאר בחיים, אך בהגיעו לגיל שלוש שנים, נשכח מהם אותו הנדר שנדרו ליד קברו של הצדיק. בוקר אחד, נשמעו לפתע נקישות בדלת. על הסף עמד הצדיק רבי חיים פינטו הקטן זיע"א (נכד רבינו). הוא שאל את בני הבית: "האם גרה כאן גברת מויאל?" בני הבית השיבו בחיוב.

"סבי הצדיק", המשיך המקובל ר' חיים הקטן, "רבי חיים פינטו זיע"א, בא אליי בחלום הלילה, ואמר לי לבוא אל הבית הזה, כי כאן נדרו נדר לגזור את שערות הילד על ציונו, ושכחו לקיים את נדרם! לכן הוא מבקש, כי תבואו עוד היום אל קברו לקיים את הנדר שנדרתם, לגזור את שערות הילד ליד קברו".

"ולא עוד", הוסיף ואמר להם: "ואף אמר לי, כי הבן הזה יחיה-יחיה". בכפל לשון. בני המשפחה באותו רגע נזכרו אכן בנדר, שעשו לפני כשלוש שנים, ועוד באותו יום הלכו אל ציונו של רבי חיים הגדול, וגזרו שם את שערותיו של הילד כפי שנדרו, וברכת הצדיק נתקיימה בו לאריכות ימים ושנים.

הצדיק המקובל הרב חיים פינטו זצ"ל (הראשון), הידוע כ"סבא דמשפטים" - נולד באגאדיר שבמרקו ביום שבת, ט"ו תמוז ה'תקי"ה (1755). נודע כעילוי בצעירותו. עקב תקיפותו בענייני הלכה כינוהו גדולי דורו "אביר לב", עם זאת היה קשוב לצרכי עדתו והדאגה לעניי עירו הייתה בראש מעייניו.

נודע כבעל מופת גדול וברכותיו התקיימו במלואן. ייסד את בית הדין הראשון במוגאדור, ניהל ישיבה בעירו ורבים מתלמידיו התפרסמו במשך השנים. היה מפורסם בכל העולם גם בארצות אירופה, בפורטוגל וברזיל היו שולחים לו ולזרעו נדרים ונדבות.

לאחר הסתלקות ר' יעקב ביבאס מונה רבינו כאב"ד מוגאדור על אף גילו הצעיר. זכה לגילוי אליהו הנביא. מלומד בניסים. בעל רוח-הקודש. מקובל. הישמעאלים בראותם את רבי חיים פינטו אחזתם חיל ורעדה, יהודים וערבים מכבדים ומפארים את שמו וכולם מאמינים בקדושתו ובזכות אבותיו הקדושים. נפטר ב-כ"ו אלול ה'ת"ר (1845). ציונו בעיר מוגאדור שבמרקו. חי כ-90 שנים.

אביו: הגאון ר' שלמה. אמו: מרת שמחה. רבותיו: ר' יעקב ביבאס. בניו: הגאונים ר' יאשיהו, ר' יהודה (המכונה ר' הדאן), ר' יוסף ור' יעקב. מתלמידיו: הגאונים ר' אברהם קוריאט, ר' דוד אלקיים, ר' דוד זגורי, ר' יעקב בן שבת.

מספרים עליו שהיה עורך קבלת שבת בשמחה והיה משורר שירים ובקשות לכבוד השבת בקול נפלא. באחד מלילות השבת היה אומר את הבקשה של המשורר רבי ישראל נג'ארה זצוק"ל ומייד עם התחלת הבקשה נגלה לו המשורר רבי ישראל נג'ארה זצוק"ל שחיבקו ונשקו. הקפיד בהילולת הרשב"י ורבי מאיר בעל הנס מידי שנה ברוב עם והדרת מלך, את חג השבועות היה מעביר בלימודי תורה במשך שני לילות עד לשעות הבוקר.

כשהרגיש כי שעת הסתלקותו קרבה חילק סכום כסף עצום לצדקה. בני ביתו שאלוהו לפשר הדבר ור' חיים השיב כי אנשים רבים שהיו חייבים לאביו סכומי כסף גדולים שילמו לו את חובם לאחר פטירת אביו וכעת לפני פטירתו הוא החליט לחלק את כולו לעניים היות ואין אנו יודעים איזה ממעשי המצוות שעשינו נחשב לעבודת ה' כראוי, אך מעשי הצדקה ילכו עמנו בוודאות!

בהיותו בן 84, המשיך בעסק התורה יומם ולילה כפי שעשה בנערותו, בהיותו במלוא כוחו. חכמי דורו עמדו נפעמים מול כוחות הנפש של הרב. אך בין אנשי הקהילה היו קטני אמונה שלא האמינו בכוחותיו של הרב. הם החליטו לבחון אם לא נס ליחו, ושלחו אליו את אחד מתלמידי החכמים הצעירים שבעיר, עם קושיה על התוספות. כשנכנס התלמיד אל הרב, אחזה בו רעדה. פניו של הצדיק האירו באור יקרות, וכאשר נשא את מבטו אליו, חש התלמיד כאילו המבט מפלח ומגלה את כל צפונות לבו. "מה רצונך בני?" שאל הרב. "באתי לקבל את פני רבינו", השיב התלמיד ברעדה, חושש לגלות את האמת.

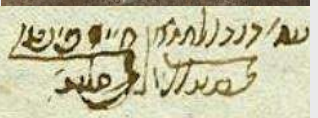

חיוך האיר את פניו של ר' חיים. "לו יהי כדבריק", אמר בטוב לב, "יודע אני שהתקשיתם בתוספות אחד, ועל כן נשלחת אליי לבחון אם כוחי עדיין איתי, ואם אני מסוגל לתרץ את הקושיה. האם נעלם מעיניכם מאמר חכמנו, שזקני תלמידי חכמים, ככל שמזדקנים, דעתם מתיישבת עליהם? בוא ואסביר לך את הפשט בתוספות". ר' חיים תרץ לתלמיד לא רק את התוספות, אלא גם מקומות רבים בגמרא בהם התקשה. בסוף השיעור הודה הצעיר לר' חיים שהאיר את עיניו בתורה, וביקש את סליחתו על שהעז לבוא כדי להעמידו במבחן.

באחת השנים, בליל חג-השבועות, עת ישבו רבי חיים ובני הקהילה ולמדו תורה, נכנס לבית-המדרש אחד מהקאדים המוסלמים. לא היה זה דבר יוצא דופן, שכן חכמים רבים באו לשמוע את דברי חוכמתו של הצדיק. הקאדי החל לשאול את ר' חיים דברים שונים.

בין הדברים הגיעו גם לזיוכוח בענייני השקפה ואמונה. השופט המוסלמי, שרצה בכל מאודו לנצח את ר' חיים בזיוכוח, החל לומר דברים, שאי אפשר היה להסכים להם. כמובן שר' חיים ענה לו על כל דבר ודבר, והוכיח לו בטוב טעם ודעת את טעותו. כאשר ראה הקאדי שלא יוכל לנצח את הצדיק, החליט להשתמש באמצעי היחיד שנותר לו - הוא פקד להכניס את ר' חיים לבית-האסורים. "החכם היהודי ביזה את קודשי הדת המוסלמית", טען באוזני כולם, כדי להצדיק את צעדיו כנגד ר' חיים.

בהיותו שופט מכובד, התקבלו דבריו ללא עוררין, ולמרות שכולם הבינו שעונש המאסר לא היה צודק, לא יכלו לעשות מאומה, ור' חיים נאלץ לבלות את הזמן בתא קטן וחשוך בבית-האסורים. גם בהיותו כלא בתאו, לא הפסיק הצדיק את לימודו ותפילתו, ובטח בקב"ה שיוציא אותו ממסגר. ואומנם, לא עברו שעות אחדות והקאדי הרשע צנח לרצפה מתבוסס בדמו. למראה הרשע המוטל כאבן שאין לה הופכין, הבינו כולם, שהדבר בא כעונש משמים על התעללותו בצדיק. היות שחששו אלו לחייהם, מיד שלחו שליח להוציא את רבי חיים לחופשי, והוא חזר לביתו. על נס השחרור חיבר ר' חיים את שירו המתחיל במילים: "הממני ואסר, אותי במלכותו. אויב שונא וצר, ענה אותי, מן המצר".

הרב שמואל אבא מזיכלין זצ"ל - נולד בי"ט כסלו ה'תק"ע (1809) בלויביטש שבפולין. נקרא על שם סביו הרב שמואל מטשערנוויסק ועל שם דודו זקינו הרב אבלי חריף מקאליש. נולד לאחר שנים רבות בו הוריו היו נשואים. כשנולד היה חלוש וכאשר היה בן שלוש עדיין לא היה מסוגל להלך ברגליו ואביו הביא מלמד לביתו ללמדו תורה. כבר בגיל צעיר ניכר בתפיסתו המופלאה ובהיותו כבן שמונה שנים נודע בשם העילוי מלויביטש. בהיותו כבן 12 שנים הביאו אביו לר' לייבוש חריף אב"ד בפלוצק, שהיה מפורסם כגאון עולם. הלה בחנו וישב שם כשנה. אחר חתונתו החל להנהיג בלויביטש. כשהגאון ר' עקיבא איגר ביקש להגיע לוורשה, עבר בדרכו דרך לויביטש, ולאחר שיחה תורנית עם רבינו לא זזה ידו ממנו, בכל התקופה בה שהה ר' עקיבא שם.

מספר שנים לאחר מכן ירד אביו מנכסיו וחמיו לקחו לגור על ידו בבודזנוב. שם פתח בית כנסת חסידי ונהג באדמו"רות. באותה תקופה ירד גם חמיו מנכסיו ובשנת ה'תר"ד (1843) עבר לזיכלין (שם התגוררה דודתו ביילא, אחות אביו וחמיו שהבטיחה לספק לו את צרכיו) ושימש כאדמו"ר הראשון של חסידות זיכלין. **בעל רוח-הקדוש. מלומד בניסים. גאון בנגלה ובנסתר. רבים פנו אליו ונושעו.** רבינו קיים סיגופים ותעניות. מעולם לא עברה עליו חצות הלילה בשינה. לאחר תיקון חצות היה לומד את שיעוריו עד אור הבוקר. ישן במלבושיו. כל ימיו לא פשט את מלבושיו אלא לפני הטבילה במקווה. טבל בכל יום במקווה ואף בחורף במי-קרח. היה מקבל הרבה ממון בפדיונות ובכל זאת לא לנה בביתו פרוטה.

היה נוהג להריח אם מקור הכסף כשר והיה מחלקו לעניים המחזרים על הפתחים. כשבאו אצלו עניים בני-טובים היה מכלכלם על שולחנו ונותן להם מעות ביד רחבה. ואילו לצרכי בני-ביתו היה מפריש מעט, והיו מוכרחים לקחת בהקפה. לבנו יחידו ולבתו היחידה היו רק שני בגדים, אחד לחול ואחד לשבת קודש ולחג. מעולם לא נשא פניו לאף אדם. תמך בגלוי במורדים הפולניים, בעבור שקבלו בזרועות פתוחות את פליטי ישראל בזמן הגירושים משם. בעקבות דבריו קמו מלשינים והביאו את דיבתו רעה בפני מלכות רוסיה ואף ישב בכלא בעקבות זאת. נפטר במוצאי שבת קודש פרשת נצבים וילך. כ"ו באלול ה'תרל"ט (1879). חי כ-70 שנים. ציונו בזיכלין. בנו המשיך את מקומו באדמו"רות. בשעת פטירתו נעצרו שני השעונים בחדרו, ונשברה רגל של מיטתו. (הביוגרפיה מעובדת מתוך ספרו להב-אש)

אביו: ר' יצחק אייזיק זליג מזיכלין. **אמו:** מרת יוטל. **סבו:** ר' שמואל מטשערנוויסק. **אשתו:** מרת גולדה רייצא (בת דודו ר' מרדכי מבודזאנוב). **ילדיו:** ר' משה נתנאל (בנו יחידו) ובת. **מרבותיו:** אביו, ר' יצחק אייזיק זליג. ר' אריה לייב צינץ. סבו, ר' פישל מסטריקוב. ר' שמחה בונים מפשיסחא. ר' לייבוש חריף צינץ (אב"ד פלאצק), ר' משה יהודה לייב מקוטנא (בעל 'זית רענן'). ר' יעקב מברזין (חסידות- בנו של רבי פישל מסטריקוב). **מספריו:** ילהב אש

מסופר על אחד מתלמידיו של רבינו בשם הרה"ק ר' נחמן מקאליש ששוחח עם אחד מרעיו בענייני אמונת חכמים, ותוך כדי כך שח לו שאין לו אמונת חכמים ברבינו, משום שאין הוא נזקק לאמונה, אלא הוא רואה באופן מוחשי את גילויי רוח הקודש שלו, ויודע, כי אין נסתר מנגד עיניו... התפעל החבר והפציר בו לקחתו לזיכלין, כשהוא אומר: "יודע אני שפגמתי בדבר מה, ואיש אינו יודע זאת מלבדי, הבה ונראה אם ידע על כך רבך". השניים נסעו ובאו אל הרבי, והוא נתן להם שלום בפנים מאירות. כשיצאו משם, אמר החבר: "לשווא התפתיתי לבוא אחרך. איה גלויי רוח הקודש עליהם דברת? הלא לא אמר לי מאומה". "עדיין אין כאן ראיה", השיב רבי נחמן, "אני משוכנע, שהוא יודע הכול, וייתכן שהוא ממתין לשעת הפרידה כדי לומר את הדברים".

גיחך החבר, "חייב היה לדעת שאיני מתכוון ליטול ברכת פרידה ממנו, ולעולם לא תהיה לו הזדמנות להוכיח אותי". הוא יצא לברר, מתי יוצאת רכבת מזיכלין לביתו, אולם לאכזבתו, אמרו לו, שרק בלילה תצא רכבת כזו. ממורמר הלך וישב בבית-המדרש, כשהוא ממתין לתפילת מנחה, לאחר התפילה ראה, שהרבי מתחיל למסור את שיעורו היומי הקבוע, ומכיוון שלא היה לו מה לעשות, היטה את אוזנו לשיחה.

פתח הרבי בדברי המדרש הנזכרים לעיל: "אֵלֶּה עֲשִׂיתָ וְהִרְשַׁתִּי, דְּמִיתָ הָיִיתָ אֶהְיָ כְמוֹךָ (תהלים נ, כא)", והסביר: הצדיק הוא רועה נאמן, בבחינת מה שהיה משה לדורו, כמו שכתב רש"י (סוכה ט). שגדול הדור קרוי משה. והנה, יש אנשים הבאים אל הצדיק, כשהם מלאי עוונות ופשעים, וכשאינו אומר להם מאומה, סבורים הם, שאינו יודע במה פגמו, כי אילו ידע – מדוע לא אמר? אבל אין הדבר כן, **הצדיק רואה הכול, אך חס עליהם, שלא לביישם, במיוחד, כשאינם באים לבדם, אלא עם חברים...**

אולם מאחר שהם אינם יודעים זאת, ומוציאים עליו לעז באמרם שטחו עיניו מראות, לפיכך נאלץ הצדיק להראות להם שידוע הוא הכל, כמו שאומר המדרש: "אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דָּבַר מֹשֶׁה (דברים א, א)", מפני מה הוצרך משה לדבר? משום ש"אֵלֶּה עֲשִׂיתָ וְהִרְשַׁתִּי (תהלים נ, כא)", חטאת ובכל זאת החרשתי ולא הוכחתי אותך, אולם בעקבות שתיקתי "דְּמִיתָ הָיִיתָ אֶהְיָ כְמוֹךָ", סבור אתה שאיני יודע, ואמונת החכמים נפגמת בך, ומשום כך מחובתי לבוא ולומר את כל הידוע לי.

רבי שמואל אבא המשיך: "במה דברים אמורים? לדוגמא בא אדם ועושה כך וכך", וכאן החל למנות אחד לאחד את כל פגמיו של החבר, וביאר כל חטא וחטא איזה פגם עשה בעולמות העליונים, כמה החשיך וכמה נתן שליטה למזיקים, ברא מחבלים ועורר קטרוגים ומנע שפע טובה וברכה. כששמע החבר את הדברים נמס לבבו כמים, והודה לרבי נחמן, שאין נסתר מעיני רבו. "כעת מתבייש אני לבוא לפניו, משום שהרהרתי אודותיו", אמר, אך רבי נחמן חיזק אותו ואמר לו, שלבטח לא יקפיד עליו הרבי, שענוותנותו ידועה לכל. ואכן, כשנכנסו שניהם לקבל ברכת פרידה, לחץ להם הרבי את ידו לאות פרידה, מבלי לרמוז מאומה, אודות השיחה הקודמת ואל מי שהיא כוונה...

הרב המקובל יצחק אלפיה זצ"ל - נולד ב-י"ח שבט ה'תרל"ח (1878). יחוסו הרם מצד אביו מגיע עד דוד המלך ע"ה (אם אביו הייתה ממשפחת דין המפורסמת). מגדולי חכמי ארם צובא. בשנת ה'תר"ן (1890) עלה לא"י עם אביו וזקנו. הם קבעו את משכנם בעיר העתיקה והחלו ללמוד בישיבת המקובלים 'בית אל'. סבו לימדו את אומנות השחיטה וממנה התפרנס. בשנת ה'תרס"ז (1906) מונה כחבר בבית דין אך רבינו לא מצא בזה סיפוק רוחני מכיוון שביקש לקרב את המוני בית ישראל לעבודת ה'. לפיכך התפטר ממשרה זו ויסד את חברת 'אור חדש וצמח צדיק' שמוקמה בביה"כ "משגב לדך" בירושלים. כל חייו הוקדשו למען הזולת והרבה לדאוג לנצרכים. פעילותו המפורסמת ביותר הייתה קיום "תענית דיבור" ציבורית בימי 'השובבי"ם'. נודע בתורת הנגלה והנסתר. ענוותן מופלא. בשנת ה'תש"ח (1948) לאחר שנפלה העיר העתיקה ביד הירדנים רבינו התמלא צער בעיקר על צער גלות השכינה ונפל למשכב ובחודשים האחרונים לימי חייו היה מרותק למיטה למרות זאת לא פסק פומיה מגרסא ולא ביטל תפילה בציבור (התקיים מניין בביתו). נפטר ב-כ"ו אלול ה'תשט"ו (1955). חי כ-77 שנים. ציונו בהר-המנוחות בירושלים.

סבא (מצד אביו): ר' יצחק. **אביו:** המקובל ר' יעקב חיים ישראל רפאל (רוב רבני חאלב היו מתלמידיו בנגלה ובנסתר). **אמו:** מרת שרה (צלחה). **מתלמידיו:** ר' עובדיה הדאיה. **מספריו:** **יקונטרס היחיאלי**- הנהגת ביה"כ, ענייני מיתה וקבורה, חנוכת הבית כולל דיני מזוזה ומעקה **אור חדש וצמח צדיק**- מעלת תענית דיבור **יאיר נתיב מבאר**- לוח הלימודים **אהבת ה'**- איסור שינוי המנהגים **שיח יצחק**. ספרים רבים נעלו בשנת ה'תש"ח כאשר העיר העתיקה נפלה בידי הירדנים.

בימי המלחמה העולמית השנייה, כאשר צבאות הגרמנים התקרבו לגבולות מצרים והגיעו לאל עלמין. הייתה אז סכנה חמורה לכל המזרח התיכון ובפרט לישוב היהודי בארץ מפלישת הגרמנים. נקל לתאר כי הערבים וכל צוררי ישראל הרימו ראש והיו מאיימים: בעוד כך וכך ימים יעשו כליה בשונאיהם של ישראל. במצרים עצמה עברו הערבים והצוררים ימ"ש מאיומים, למעשה פרעות.

רבינו שהיה מגדולי מקובלי וחכמי ירושלים, הרעיש עולמות עליונים ותחתונים בתפילה נרגשת, על מנת שהגנרל רומל ימ"ש וצבאותיו לא יצליחו להיכנס לארץ הקודש ולהכרית גם בה את היהודים: כותל המערבי, קבר רחל, רבינו חיים בן עטר הקדוש, בכל המקומות הללו ועוד, סובב רבינו ועימו מקובלים קדושי עליון מירושלים. שם העתירו שיח בתיקונים מיוחדים על פי חכמת הנסתר בניסיון לבטל ולקרוע את הגזירה הנוראה.

הארמנים ושאר העדות הנוצריות נכנסו בעיר 'דמנהור' אל מצבת קבורת הרב הקדוש המלובן הצדיק האדמו"ר רבי יעקב אביחצירא זיע"א, הוציאו את ספר תורה המקודש מן ההיכל, ובעוונות רמסו ושרפו אותו. באותו ערב חלם רבינו, והנה בחלומו איש לבוש בגדי חכמים בא אליו ואמר לו: "מדוע אינך פוקד את קברי?". ויאמר לו: "ומי אדוני שאדע לפקוד את מקום מנוחתו?" ויענהו: "שמי רבי יעקב אביחצירא". "והיכן קבור מר?" - ויאמר לו: "בדמנהור אשר במצרים, ועתה חושה אל תעמוד כי בזה תלויה הצלת עם ישראל". מיד התעורר רבינו ומיהר לבית הכנסת "בית אל" בעיר העתיקה וסיפר את חלומו לחבריו המקובלים: "הידעתם מי הוא הרב הצדיק הזה הבא אליי בחלומי?". ויענהו: הרי הוא הצדיק המפורסם בכל ערי המערב, מחבר הספרים הקדושים: פתוחי חותם, יורו משפטיך ליעקב, מחשוף הלבן ועוד...

לאחר תפילת שחרית, הלך רבינו עם שניים מידידיו הרבנים למושל המחוז כדי לקבל אישור נסיעה למצרים. השומר בפתח עצר אותם ושאל: "לאן פניהם מועדות?" - "למושל". "היש לכם הזמנה?" -

"לא". לשמע תשובתם מיד גירשום. אך רבינו לא זז ממקומו ועמד בעקשנות שהוא יראה פני המושל ויהי מה, עד שממשרדו של המושל ירד קצין גבוה ובשומעו את בקשת הרב, חזר אל המושל ומסר לו את בקשתו של הרב.

דקות ספורות עברו והקצין חזר בהוראת המושל והורה כי רבינו יעלה לבדו. רבינו סיפר את דבר העניין וסיים כי הוא מבקש שיינתן רשות למניין יהודים לנוסע למצרים כדי להשתטח על מצבת קבורת רבי יעקב אביחצירא זצ"ל. הנציב שמע אותו בכובד ראש והסביר: "רק רכבות צבאיות יוצאות למצרים בעת מלחמה. אני מוכן לצרפך לאחת מן הרכבות הללו, אך דע לך שמלוא האחריות לשלומך מוטלת עליך בלבד". כאשר חזר לחבריו, וגולל באוזניהם את מה שנאמר, אמרו לרבינו: "דחה אותך בדברים בעלמא, איך תיכנס לקרון מלא חיילים ולא ירגישו בך? יש סכנת נפשות בדבר ולכן אל תעשה זאת". אך רבינו, לא שת ליבו לסכנות. מוכן היה למסור את נפשו למען העם היושב בציון.

למחרת בבוקר לקח את טליתו ותפיליו ובא לתחנת הרכבת כדי לעלות לקרון. בעודו עומד ניגשו אליו שני קצינים ושאלו לשמו ומיד העלו אותו לקרון וישבו משני צדדיו עד הגיעם לקהיר. אז הביאו אותו לשכונת היהודים ונעלמו. רבינו נכנס לביה"מ 'כתר תורה'. תמהו החכמים הלומדים שם: "היתכן כי זהו ר' יצחק אלפיה מירושלים? כיצד הגיע למצרים בימים אלו?" כששמעו את חלומו ואיך זכות הצדיק כמוהו"ר ר' יעקב אביחצירא זיע"א עמדה לו להגיע בשלום לקהיר, עשרות רבים נסעו לדמנהור אל קבורת הצדיק, להצלת עמו ישראל ולהצילם מידי האויבים ובפרט מהגרמנים. הם למדו פעמיים את סדר 'תענית הדיבור', שבעת כורתי ברית, הקפת המצבה ושאר התיקונים לילה ויום בלי הפסק. כלילה השלישי, יצא אחד מהלומדים לחוץ וראה והנה העיר כולה מוארת ונשמעים תרועות שמחה. (בזמן המלחמה הייתה אפילה עקב העוצר). התברר כי הגרמנים ברחו מהחזית והאנגלים ניצחו ונכנס לבשר ללומדים. מיד קראו הלל ועשו שמחה גדולה ויהי הדבר לנס. סיפר רבינו, כי בשעת הלימוד ראה הארה גדולה בוקעת ממצבת הצדיק ר' יעקב אביחצירא זיע"א וכעין עמוד אש יצא מקברו זיע"א

המקובל הנסתר הרב יהודה זאב ליבוביץ זצ"ל- נולד ב-ו' תשרי שנת ה'תרפ"ב (1921) בעיירת סאטמר שבטרנסילווניה. מצעירותו נודע כמתמיד גדול. גאון בנגלה ובנסתר. בקיאותו וידענותו המופלאה הייתה בכל מכמני התורה. בעל רוח הקודש. במלחמת העולם השנייה איבד את כל משפחתו, והוא עצמו שהה במחנות עבודה. לאחר המלחמה עלה בגפו לישראל, הוגלה על ידי הבריטים לקפריסין, ולאחר קום המדינה שב ועלה לישראל והתיישב בתל אביב. שם התקרב לר' יהודה צבי ברנדווין, שהתגורר בעיר, והוא צרפו לחבורת המקובלים, עימה נמנו לאחים וינשטוק, ר' משה יאיר ויוסף. אולם בניגוד להם, הרב לא התפרסם כלל ונותר באלמוניות. לפני מלחמת העולם השנייה היה מאורס, אולם, לאחר שפלתו נספתה בשואה לא נישא עוד. במשך כ-40 שנים התגורר בגפו בחדר בודד שם למד בהתמדה גדולה ועבד את השי"ת ביראה ובהצנע לכת, ולמחיתו עבד כסולל כבישים מטעם עיריית תל אביב.

הרב שמר על קשרים הדוקים עם גדולי הרבנים והאדמו"רים, ובראשם האדמו"ר אהרון רוקח מבלז, האדמו"ר יקותיאל יהודה הלברשטם מצאנז, והיה מקורב לאדמו"רי רוז'ין. אולם למרות קשריו עם הרבנים והאדמו"רים הצליח ליבוביץ לשמור על אלמוניות מוחלטת, ומלבד מספר מועט של רבנים שעמדו על גדלותו בתורת הנגלה והנסתר נחשב בעיני מכריו ושכניו כאדם פשוט. ענוותן עצום. גדולי המקובלים ביניהם ר' משה יאיר ור' יוסף וינשטוק נהגו להפנות אליו שאלות ועם כל זאת הסתיר עצמו ועשה עצמו כאחד שאינו יודע ספר. בתחילת שנות ה-90 עבר להתגורר בבני ברק, אצל נכדו של המקובל ר' חיים משה מנדל. בתקופת מגוריו זו התפרסם כצדיק נסתר. גדולי הרבנים, ובהם ר' שמואל וואזנר ור' מרדכי גרוס, נהגו לבקרו ולשוחח עמו בענייני הלכה וקבלה. למרות שסירב לקבל קהל וקימץ בחלוקת ברכות, נודע כבעל מופת. עד היום רבים המתפללים על ציונו ונושעים. נפטר ב-כ"ז אלול ה'תש"ע (2010). חי כ-89 שנים. ציונו בבני ברק.

אביו: ר' יחיאל צבי הי"ד. **מרבתי:** ר' מרדכי עזריאל וינברג (אב"ד מרגרטן), ר' יהודה גרינוולד (אב"ד סקליה) ור' יואל טייטלבוים מסאטמר. **חברותא:** ר' דוד מאיר וייס. **מספריו:** יתורת יהודה זאב יאור לוי יזיו יהודה.

על העובדה, כי הרב היה בעל רוח-הקודש, יעידו הסיפורים המופלאים הבאים: מעשה באחד מבאי ביתו, ששהה במחיצתו של רבינו בשעות בין הערביים המאוחרות לאחר השקיעה. והנה פונה אליו הצדיק ואומר לו: "אל תתפלל מנחה, כי אם תשלים בתפילת ערבית פעמיים". ויהי הדבר לפלא, שכן אותו אחד לא גילה, כי לא הספיק באותו יום להתפלל מנחה וכי מתכוון הוא לעמוד ולהתפלל מנחה, מאחר ששכח להתפלל.

עד כמה עלינו להיזהר, שלא לפגוע באף אדם ועל ענוותנותו המופלאה של הצדיק, ניתן ללמוד מהסיפורים הבאים: שנים ארוכות נהג רבנו לצאת ולבוא בבתי ידידיו, אצלם סעד בשבתות ובביתם בילה ימים ארוכים. לא הכל עמדו על טיבו ומהותו שהסתיר את מעלותיו ומדרגותיו הנעלות. היו אף הזדמנויות, שרבינו היה מציג עצמו כחסר בינה ונוהג בצורות מוזרות, שהביאו להרמת גבות של תמיהה. ולפיכך, לא הכול ראו בעין יפה את ביקוריו.

אירע מקרה, והצדיק בא להתארח אצל אחד ממכריו. כשעמד על מפתן הכניסה שמע את רעייתו של בעל הבית מתבטאת בסגנון: "שוב בא אלינו הביתה המשוגע הזה?!". לאחר ביקורו אמר הרב לאחד ממקורביו, ששמע על הסיפור: "לך תבדוק מה מצב היד של אותה אשה". בדיקה שכמובן לא העלתה דבר. אולם, לאחר מספר ימים נפלה האשה ושברה את ידה, או אז הוברר למפרע, כי רבינו ראה, כי נגזרו עליה ייסורים, בגין שפערה פיה לדבר בחוצפה.

לא פעם היו שכנים שאינם מהוגנים, שראו בעין רעה את העובדה, כי 'נגזר' עליהם להתגורר בסמוך לביתו של יהודי שומר תורה ומצוות בלב תל-אביב. סיפר מקורבו הרב הרשטיק הי"ו כי אחד משכניו אף הגדיל להתנכל לרבינו, ובאחד הימים העיז פניו, ובעומדו במרפסת ביתו רוקן דלי מים על ראשו של הצדיק, שחלף ברחוב.

רבינו שגאון בענווה היה וגאון אדיר בשפלות רוח, לא בא עמו במלחמה, אך לנוכח התנהגות כה מבישה, הפטיר כמשיח לעצמו: "אינני יודע, אם יכולה להיות למרפסת כזו זכות קיום". לא יצא שבוע מיום המעשה, והמרפסת, שקבועה הייתה למקומה זה עשרות בשנים, התמוטטה וקרסה תחתיה בקול רעש גדול. זכות קיומה נשלל ממנה.

אחת מהנהגותיו המופלאות של רבינו, הייתה עריכת סעודת ראש-חודש, שבה השתתפו כמה צדיקים נסתרים חסידים ואנשי מעשה. לא אחת היה הצדיק גוער בפלוני, והכל מסיבות טמירות ונעלמות, ומשפעם העיז מאן דהו ושאלו: "מדוע צעק על צדיק פלוני, הרי אישיות רמת דרג הוא, וחסידים רבים לו?", הפטיר רבנו כלאחר יד: "ראיתי כי הייתה עליו גזירה קשה, ולא יכולתי לבטלה רק בדרך זו". מתשובה זו למדנו, עד כמה אין אנו יכולים לרדת לסוף דעתו של הצדיק, ועל כן אל לנו לתהות על מעשיהם, שהרי בדרכם יש להשפיע ולשנות עניינים הנמצאים ברומו של עולם ואין אנו נמצאים במעמדם כדי לזכות ולראות כל זאת.

המקובל הנסתר הרב יהודה זאב ליבוביץ זצ"ל- נולד ב-ו' תשרי שנת ה'תרפ"ב (1921) בעיירת סאטמר שבטרנסילוניה. מצעירותו נודע כמתמיד גדול. **גאון בנגלה ובנסתר**. בקיאותו וידענותו המופלאה הייתה בכל מכמני התורה. **בעל רוח הקודש**. במלחמת העולם השנייה איבד את כל משפחתו, והוא עצמו שהה במחנות עבודה. לאחר המלחמה עלה בגפו לישראל, הוגלה על ידי הבריטים לקפריסין, ולאחר קום המדינה שב ועלה לישראל והתיישב בתל אביב. שם התקרב לר' יהודה צבי ברנדויין, שהתגורר בעיר, והוא צרפו לחבורת המקובלים, עימה נמנו לאחים וינשטוק, ר' משה יאיר ויוסף. אולם בניגוד להם, הרב לא התפרסם כלל ונותר באלמוניותו. לפני מלחמת העולם השנייה היה מאורס, אולם, לאחר שפלתו נספתה בשואה לא נישא עוד. **במשך כ-40 שנים התגורר בגפו בחדר בודד שם למד בהתמדה גדולה ועבד את השי"ת ביראה ובהצנע לכת**, ולמחייתו עבד כסולל כבישים מטעם עיריית תל אביב.

הרב שמר על קשרים הדוקים עם גדולי הרבנים והאדמו"רים, ובראשם האדמו"ר אהרון רוקח מבלז, האדמו"ר יקותיאל יהודה הלברשטם מצאנז, והיה מקורב לאדמו"רי רוז'ין. אולם למרות קשריו עם הרבנים והאדמו"רים הצליח ליבוביץ לשמור על אלמוניות מוחלטת, ומלבד מספר מועט של רבנים שעמדו על גדלותו בתורת הנגלה והנסתר **נחשב בעיני מכריו ושכניו כאדם פשוט**. ענוותן עצום. גדולי המקובלים ביניהם ר' משה יאיר ור' יוסף וינשטוק נהגו להפנות אליו שאלות ועם כל זאת הסתיר עצמו ועשה עצמו כאחד שאינו יודע ספר. בתחילת שנות ה-90 עבר להתגורר בבני ברק, אצל נכדו של המקובל ר' חיים משה מנדל. בתקופת מגוריו זו התפרסם כצדיק נסתר. גדולי הרבנים, ובהם ר' שמואל וואזנר ור' מרדכי גרוס, נהגו לבקרו ולשוחח עמו בענייני הלכה וקבלה. למרות שסירב לקבל קהל וקימץ בחלוקת ברכות, **נודע כבעל מופת**. עד היום רבים המתפללים על ציונו ונושעים. נפטר ב-כ"ז אלול ה'תש"ע (2010). חי כ-89 שנים. ציונו בבני ברק.

אביו: ר' יחיאל צבי הי"ד. **מרבותיו:** ר' מרדכי עזריאל וינברג (אב"ד מרגרטן), ר' יהודה גרינוולד (אב"ד סקלהיד) ור' יואל טייטלבוים מסאטמר. **חברותא:** ר' דוד מאיר וייס. **מספריו:** יתורת יהודה זאב יאור לוי יזיו יהודה.

פעם ביקש רבינו לשוחח באופן אישי עם אחד מאנשי הבית בלא שתהא אוזן נוספת שותפה לשיחתם. הוא ביקש ממשמשו, ששהה בבית כי יצא מן הבית לפרק זמן קצוב. המשמש שהיה עיף מאד מעמל היום נפנה והלך לבית כנסת סמוך, שם חטף תנומה קלה על אחד הספסלים. כששב אל הבית, הרב פנה אליו ושאל: **"ישנת על הספסל?"**

אחד מן המקורבים נכנס פעם לחדרו בעניין כלשהו. נתן בו הרב עיניו ושאלו **"מה עם פסוקי דזמרה? וכי אין צורך לאומרם?"**. התברר, כי אותו מקורב באותו היום הזדרז מאוד בתפילת שחרית ומפאת קוצר הזמן דילג על פסוקי דזמרה, ובמרצת השעות פרח מזיכרונו הצורך להשלים.

בעודו מהלך ברחוב, ניגש פעם לרבינו אברך, בנם של קדושים ממשפחתו של אחד מצדיקי הדור, וביקש את ברכתו עבור אשתו שתלד בזמנה ובנקל. משלא נענה, הפציר רבות שיואיל לברכו. היסב רבינו פניו אליו ואמר לו: **"בשביעי רצית בו"**, ושנה ושילש את הדברים, שלא היו מובנים באותה שעה. ברם, **משהגיע החודש השביעי ולאברך הנ"ל נולד בן בריא ושלם, הובנה למפרע תשובתו של רבינו, שחזה בעיניו הצופיות מבעוד מועד את הזמן המדויק**.

באחד הימים רבינו התקשה בקושיא גדולה בתורתו של האריז"ל. על אף שניסה בכל כוחו למצוא תירוץ לקושיה - לא עלה בידו. כשראה כך, התענה ולא אכל ולא שתה, ואף התקשה לישון מספר לילות. באחד הימים נפלה עליו תרדמה בשעות הצהריים. בחלומו, רואה כי הוא הולך לישון ותוך כדי שינה דלת ביתו נפתחה **ובפתח ניצב המקובל רבינו האריז"ל**. הצדיק ניגש אליו והעירו משנתו ואמר: **"קודם תשתה כוס קפה ואחר כך איישוב לך את הקושיא"**. רבינו ניסה, בחלום, להניא את האר"י מעניין הקפה ואמר: **"איך אוכל לשתות, בשעה שקדוש עליון מעולם האמת ניצב עלי?"**. האריז"ל דחק בו למלא אחר דברו, ואח"כ יישב את הקושיא ונעלם מעיניו. כשהוא התעורר ראה כי **הקושיא שבה התקשה מספר ימים ברורה לחלוטין**.

באחד הימים הגיע אחד הרבנים לבקר אותו. מיד כשנכנס רבינו אמר לו בתרעומת: **"למה סיפרת? למה גילית את הסוד ברבים? מעתה הפסדת את המתנה ולא תזכה לה עוד!"**. למראה פניהם התמוהים של הסובבים, הסביר כי מאז שנפטר אביו הצדיק רבי ישראל זכריה זצ"ל, היה מתגלה אליו הנפטר מעולם האמת.

בשנותיו האחרונות, שימשו את הרב מספר אברכים חשובים במסירות עד אין קץ וקבעו ביניהם תורנויות. באחת השבתות, כשתורנותו של אחד האברכים הסתיימה וחלף זמן רב והמשמש השני לא הגיע, שאל האברך את רבינו: **"היכן הוא, האם הוא נסע?"**. תוך כדי דיבור הבחין, כי טעה בלשונו ואמר בשבת הקדושה את המלה 'נסיעה'. מה הפתע, כשהצדיק השיב לעומתו בחיוב באומרו: **"כן, הוא נסע"**.

חלף זמן מה ובפתח הבית ניצב המשמש השני. עוד בטרם דרכה רגלו על מרצפות הדירה, קרא רבנו לעברו: **"מזל טוב, נולד לך בן"**. ואכן, הוברר למפרע, כי אותו משמש - אשתו כרעה ללדת, ונאלץ הוא ללוותה לבית החולים בשבת - ולפיכך איחר לשמש את הצדיק.

הגאון הרב נתן הכהן אדלר זצ"ל המכונה ה'נשר הגדול' - נולד בפרנקפורט דמיין שבגרמניה ב-י' טבת ה'תק"ב (1741). משפחתו מצד אביו מיוחסת לרבי שמעון הדרשן (מחבר 'ילקוט שמעוני'). בילדותו נודע כמחונן והיה הוגה ימים ויליות בלימוד התורה. כל חייו חי בצער עמוק על החורבן והגלות, וכן היה בקיא בסדר קודשים ואף אמר, שהוא מוכן לעבוד בבית המקדש ברגע שיבנה. סיפר תלמידו ר' אברהם בינג: "לא הניח כמותו בכל תפוצות ישראל, הן בחריפות והן בבקיאות והן בחסידות... מיום עומדו על דעתו לא הסתכל אפילו בחלון, ומיום שנעשה בן ט' שנים, לא הלך בחוצות ולא נהנה מעולם הזה".

כשהיה כבן עשרים שנה כבר יצא לו מוניטין, והתאספו אליו חלק מחכמי העיר, והוא התחיל לנהל ישיבה בביתו. בשנת ה'תקמ"ב (1782) רבינו עזב את פרנקפורט דמיין בעקבות חרם, שהטילו עליו רבני הקהילה מכיוון שהם חששו מהשמעות שהוא משתמש בקבלה מעשית ורבינו התחיל לשמש כרב העיר בוסקוביץ'. בשנת ה'תקמ"ו (1785) שב לעיר מולדתו. לאחר תקופה קצרה, התעוררה התנגדות כלפיו מחדש והרב נפל למשכב. גאון בנגלה ובנסתר. ענותן ושפל ברכ. הפקיר את כל אשר בביתו, שמא יבוא אדם ויקח חפץ ללא רשות, ויעבור על איסור גזל. עניים באו לביתו מדי יום ביומו ופיזר ממון רב לאביונים. הרה"ק מרופשיץ סיפר ששמע מה'נועם אלימלך', כי שנים רבות לא ירדה לעולם נשמה כה גבוהה כמוהו מלבד רבינו הבעש"ט הק' זי"ע. נפטר ב-כ"ז אלול ה'תק"ס (1800) ונקבר למחרת. חי כ-59 שנים. ציונו בפרנקפורט דמיין.

אביו: ר' יעקב שמעון. **אימו:** מרת צרלה. **מרבותיו:** ר' דוד טבלי כ"ץ שיף (מח"ס 'לשון זהב' - רבה הראשי של לונדון ורבו המובהק), ר' יעקב יהושע פלק (ה'פני יהושע'), ר' משה ראפף ור' אבוש (רב העיר, ממנו למד קבלה). **מתלמידיו:** הגאונים הצדיקים ר' משה סופר ('החת"ם סופר'), ר' יצחק אריה וורמסר, ר' אברהם בינג (מגדולי רבני גרמניה), ר' שלום חריף, ר' לייב עמריך. **מספריו (נערכו ע"י תלמידיו):** **יתורת אמת** - על התורה, ש"ע ושול"ת **ימשנת רבי נתן**.

אל הגאון רבי משה סופר ('החת"ם סופר') זצ"ל, הגיע ישיש עני והוזמן להיכנס לחדר הצדיק. הוא הסתגר עימו שעה ארוכה לפליאת מקורבי 'החת"ם סופר', שידעו כמה יקרה לו כל דקה. לבסוף כתב לו מכתב המלצה, שיעמדו לימינו בשל מצבו אף העניק לו נדבה הגונה. הרב קם וליווה אותו החוצה, והכל תמהים על הכבוד הרב שמוענק לו. כששב 'החת"ם סופר' לביתו, סיפר להם: "כאשר כיהן מורי ורבי הגאון רבי נתן אדלר זצ"ל כרבה של בוסקוביץ, קמו לו מתנגדים רבים שרדפו אותו ומיררו את חייו. לבסוף גרמו לו לעזוב את העיר. שאלתי את רבי: 'הלא אמרו חז"ל (ברכות יט): שהשי"ת תובע את כבודו של חכם. ועוד אמרו במדרש (תנחומא - תולדות) שחם הבורא על כבודו של צדיק יותר מכבודו, ואם כן כיצד ייתכן, שהאנשים שהתקוטטו עימו ורדפו אותו שקטים ושלווים ואינם נענשים על כך?'.

רבי השיב: 'אל תדאג בני, עוד תראה, שכולם יתדפקו על דלתך דלים ורשים ויבקשו נדבה'. **כאשר אמר כן היה. כולם באו אחד אחד וסיפרו לי את סאת צרותיהם, תסמרנה שערות הראש לשמען. כולם הגיעו מלבד אחד.** תמהתי והצטערתי, שלא התקיימו דברי רבי בשלימותם. והנה היום הוא הגיע, הכנסתי אותו לחדרי ושמעתי את קורותיו, והנה התברר, שגורלו מר מכולם, ונוכחתי לראות, כמה גדולים דברי חז"ל להיזהר בגחלתם של חכמים, שנשיכתם נשיכת נחש ועקיצתם עקיצת עקרב, והפוגע בהם לא ינקה". (חוט המשולש)

מעשה נורא אירע בפרנקפורט בשנת ה'תקל"ט, כשישב רבינו בעליית ביתו ולמד עם תלמידיו. ליד פתח הבית עמדו בחור ובחורה. הם התלוצצו בקולי קולות וקולם נשמע למעלה, והפריעו לשיעור. הרב ציווה לתלמידו מרן ר' משה סופר: "לך רד והעד בהם שעליהם ללכת מכאן ולא יפריעו לשיעור". ר' משה התרה בהם, אבל הם התעלמו ממנו, ולא שמעו לקולו, והמשיכו בדברי שחוק, היתול וקלות ראש.

ר' נתן ציווה שנית על ר' משה סופר שיזהירם **שאם לא ילכו משם, מרה תהיה אחריתם.** ר' משה ירד שנית ואמר להם את הדברים אשר שם בפיו רבו רבי נתן. **אבל הבחור הזהיר את ר' משה, שאם יבוא עוד פעם להוכיחם - ירביץ לו.** ר' משה חזר וסיפר לרבו, את אשר הזהירו הבחור, אך מכיוון שהם המשיכו להפריע למהלך השיעור, ר' נתן ציווה בפעם השלישית להזהירם. הבחור הרים את ידו וסטר על לחיו של ר' משה. כאשר סיפר לרבו, מה שאירע, ציווה רבינו להביא לו שופר, לתקוע ולהריע ולהחרים, **ותוך עשרים וארבע שעות גם הבחור וגם הבחורה מתו מיתה פתאומית ל"ע.** ותהום כל העיר, כי הבחור והבחורה היו בני העשרים הגדולים שבעיר.

הוריהם רצו לתבוע את רבינו בערכאות של גויים ולהביאו בפלילים. הגה"ק ר' פינחס הורביץ (בעל 'ההפלאה') ששימש כאב"ד של העיר, שלח אל רבינו תלמידי חכמים שיקבל עליו נזיפה לעיני ההמון, (ולא יהיה אצלו מניין, כאיש נזוף שמתפלל יחיד). רבינו לא רצה לקבל את הנזיפה, אבל ר' פינחס שלח אליו שוב והודיע לו **כי הוא מתכוון רק לטובתו, להשקיט ולהרגיע את ההורים ואת ההמון שלא יתקוממו נגדו.** רבינו קיבל עליו נזיפה למשך שישה שבועות וכך שקטה רוח מחרחרי הריב הארץ. לאחר מכן באו אליו חכמים בראשותו של הגה"ק בעל 'ההפלאה' והתירו לו את נזיפתו, והגה"ק רבי נתן קרא לפנייהם בס"ת את כל ששת הפרשיות שעברו עליו בלא קריאה.

ה'חתם סופר סיפר נפלאות, ממה שראה בעיניו, ממעשה רבינו: פעם אחת באו פקידי הממשלה לבית רבו בגלל הלשנה, לחפש אחר ס"ת. רבו לקח את הס"ת ונתנו על ידו והעמידו באמצע החדר. פקידי הממשלה חיפשו ובדקו בכל פינה ובכל זווית במשך דקות ארוכות, ולא ראו אותו ולא פגעו בו, כי רבו עשאו לרואה ואינו נראה. כאשר סיפר 'החת"ם סופר' עובדה זו אמר, **שאין להתפלא על רבו, שכל לעשות כן, אבל מסוכן לעשות כך.**

רבי שר שלום רוקח מבלז זצ"ל - נולד בעיר ברודי בשנת ה'תקמ"א (1781). בגיל צעיר התייתם מאביו ונשלח ע"י אמו ללמוד אצל דודו ומאוחר יותר אף התחתן עם בתו. צדיקי דורו הפליגו בשבחו, וכינוהו בכינויים נדירים, כ"שר העליונים והתחתונים" (ר' צבי אלימלך שפירא) ו"בעל הבית של העולם" (האדמו"ר ר' ישראל פרידמן מרוז'ין). בתחילה הסתיר את עובדת התקרבותו לחסידות (לאחר נישואיו, כאשר הלך ללמוד חסידות, עשה זאת באישון ליל ע"י השתלשלות בחבל מחלון חדרו בבית חמיו ולמד עם ר' שלמה מלוצק. לפנות בוקר, כאשר חזר, אשתו המתינה ליד החלון עם החבל וכך היה מטפס. חותנו אח"כ היה מעירו כדי שיוכל ללמוד עמו. לאחר זמן מה ביקשו חותנו דב כי יחפש עסק לפרנסת ביתו היות ואין באפשרותו להמשיך ולהחזיקו אך מרת מלכה מכרה את תכשיטיה על מנת לאפשר לבעלה להמשיך ולהתמיד בלימוד התורה).

שימש כרב העיירה בלז משנת ה'תקע"ז (1817) עד לפטירתו. מייסד שושלת חסידות בלז. בנה בית כנסת מפואר שבנייתו ארכה כ-15 שנים. לפני תחילת בנייתה היה ער אלף לילות בהן עסק בלימוד התורה, עד שבליילה האחרון נגלה אליו אליהו הנביא ולמד איתו כל התורה כולה. ענוותן. מקובל. גאון בנגלה ובנסתר. רבים נהרו אליו ונושעו. מלומד בנסים. כאשר חולה היה ניגש אליו, היה מעביר את אצבעותיו ובכך מרפאו מחוליו. כאשר הגיע גוי, בתמורה לרפואתו היה מתנה עמו שייטיב עם היהודים. נפטר ב-ז"ך אלול ה'תרט"ו (1855). חי כ-74 שנים.

אביו: הגאון ר' אלעזר. **אמו:** בתו של ר' יהודה זונדל. **אשתו:** מרת מלכה (בת דודו, ר' ישכר דב). **ילדיו:** הגאונים ר' אלעזר, ר' יהודה זונדל מאוחאן, ר' שמואל שמעלקא, ר' משה מקארוב, ר' יהושע (ממלא מקומו), מרת פריידא (נישאה לר' חנוך העניך דב מייער, ה'לב שמח' מאלסק), מרת איידל (נישאה לר' יצחק רובין מברוד). **מרבותיו:** הגאונים ר' ישכר דב רמר"ז (דודו, אב"ד סקוהל), ר' שלמה פלאם (המגיד מלוצק בעל ה'דברת שלמה', רבו הראשון בתורת החסידות), ר' יעקב יצחק הורוביץ (רבו המובהק, ה'חזזה מלובלין'), ר' ישראל הופשטיין (המגיד מקוז'ניץ). **מתלמידיו:** הגאונים ר' שמעון מירסלוב, ר' חיים הלברשטאם מצאנז, ר' שלום מקאמינקא, ר' אורי מסמבור, ר' שלום מרדכי הכהן שבדרון, ר' יחזקאל שרגא הלברשטאם משינאווא, חתנו ר' חנוך העניך דב מייער מאלסק (ה'לב שמח'), ר' שלום רוזנפלד מקמינקא (העילוי מראווא), ר' פייבוש מהובנוב, ר' דוד מדינוב, ר' דוד מזאבלוטובג, ר' שמעט מיארוסלב ורבים נוספים. **מספריו:** ימהר"ש ימדבר קדש ילקט אמרי קודש ביאורי החסידות.

שעסק רבינו בבניית בית הכנסת. נקלעה לבלז חבורת סוחרים, מדרי העיר קריסנאפאלי הסמוכה, ששבו מלעמבערג ופניהם מועדות לביתם. שלח הצדיק את הגבאי שיגיד לסוחרים, שיתעכבו בבלז ויסייעו לבנאים בבניין בית הכנסת. הגם שלא היו האנשים מנויים על חסידי רבינו, ידעו מגדולתו וחרדו למוצא פיו.

הלכו הסוחרים הקריסנאפאליים לשטח הבנייה, הושיטו ידם וסייעו במלאכה כלשהי, חשבו שבכך די, אך אז הגבילה אותם פקודתו החוזרת ונשנית של הצדיק, שהורה להם שלא יסעו וימשיכו לסייע במלאכת הבניה, עד שיודיע כי יכולים הם להמשיך בדרכם. האנשים הצטערו וסחו בינם לביןם, כי כל רגע של התמהמהות כפויה כשנה נחשב הוא בעיניהם. רק לאחר כמה שעות, שדמו בעיניהם ליובלות, הגיע שליחו של רבינו ואמר שהם יכולים להמשיך בנסיעתם לביתם. כשהתקרבו לקריסנאפאלי, נחפז לקראתם אחד מאנשי העיר ובפיו בשורת אזהרה: "הנהר הסמוך לעירנו עלה על גדותיו בפתע פתאום, ולפני שעות אחדות נסע שם כומר פלוני וטבע בגאות הנהר".

אחד מחסידי רבינו, רבי חיים גולדברג ז"ל, היתה פרנסתו מצויה בריווח ממסחר בבהמות. באחד הימים הגיע לכ"ק מרן כשהוא חרד ודואג, מחמת שמגפה החלה משתוללת בעדרי הצאן והבקר, וגם בדיריו ורפתותיו החל הנגף. אמר לו כ"ק מרן, שיעמוד לצדו בתפילת מנחה של ערב שבת קודש. כשהחלו להתפלל ואמרו מזמור "הודו לה' כי טוב", הגיע מרן לתיבות (תהלים קז, לח-מא) "ובהמתם לא ימעיט... וישם כצאן משפחות", הגביה קולו וחשו כל הנוכחים, כי הוא גונז בקריאתו כוונה עמוקה. באותו יום ובאותה שעה פסקה המגפה, ומבהמותיו של רבי חיים גולדברג לא מתו עוד.

הודי שהתגורר ברוסיה עשה את הדרך הארוכה עם בנו בן השבע, אותו הביא לרבחמן, כדי שיגאל אותו מיסורי השיתוק שאחזו רח"ל. הניח האב את ילדו על הארץ ומרן קם ממקומו, כרך על ידיו מטפחת וניגש אל הילד, מיששו מראשו ועד רגליו, ולעיני כל הנוכחים קם הילד והחל מניע את כל אבריו, ככל ילד בן גילו. פנה מרן לניצבים במקום ואמר: "אל תתפלאו למראה עיניכם, אלא תנו דעתכם להבין רז זה. הלא מצד סטרא דקדושה אין כאב בעולם, כי דרך הטוב להיטיב ורחמיו על כל מעשיו, וכל המכאובים והיסורים, שיש לאדם באים מצד סטרא אחרא. אם שומר אדם על עצמו כדבעי ועובד את השי"ת בידיו, שורה עליהם רוח של קדושה ובמגעם נס הסטרא אחרא".

הגה"ק ר' יהודה מודערען מסיגוט, תלמיד ה"חתם סופר", סבל קשות תקופה ארוכה משינוי החולות, כשבא אל רבינו להתאונן על יסוריו, הניח רבינו את אצבעותיו הקדושות על שיניו, ומיד חלף הכאב לגמרי. נענה אותו גאון ואמר: "אצבע אלקים היא". כ"ק מרן רבי שלום מבלז אמר: "אינני משתמש בשמות כלל, רק אני מרחם מאד ואומרים בשמיים, אם בשר ודם מרחם כל כך, משמיים בוודאי צריך לרחם".

הגה"ק ה'ייטב לב' זיע"א היה פעם אחד עם אחיו הגה"ק ר' שמואל מגארליץ זיע"א אצל רבינו זיע"א, וראו שהביאו איש חולה שלא היה יכול ללכת ברגליו, ורבינו הניח את ידו עליו והתרפא מיד והלך כאחד האדם. הגה"ק ה'ייטב לב' ואחיו התחילו לבכות מהתרגשות, על שראו בעיניהם דבר גדול כזה. רבינו הרגיש בכייתם ואמר להם: "אם אין עושים רעה עם הידיים, יכולים לעשות עמהם מה שרוצים".

הרב המקובל ישועה חי בן שושן זצ"ל - נולד ב-כ"ב טבת ה'תש"ו (1945) בירושלים. בגיל צעיר התחיל ללמוד קבלה אצל המקובלים רבי מרדכי עטיה, רבי דוד ציון לניאדו ורבי מרדכי שרעבי. לאחר מכן למד חברותא עם המקובלים הרב דוד בצרי והרב יעקב משה הילל. כשהיה בחור קיבל צו גיוס למלחמה. רבינו פנה אל מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל ושאל: "מה עדיף - תורה או מצווה?". מרן הרב אלישיב פסק כי עליו להתגייס בהטעימו כי כך הוא יקדש שם שמיים. לעומת זאת כשפנה המקובל ר' דוד בצרי שהיה בחור צעיר, מרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל פסק כי אסור לו להתגייס ורק לר' ישועה התיר זאת. רבינו קידש בכל מקום שהיה שם שמיים. הכין את עצמו במסירות נפש למות על קידוש ה' בכל יום בזמן המלחמה.

רבינו נפצע קשה במלחמת יום הכיפורים. גופו היה מלא בריסיסים. רבינו הודה על הניסים והנפלאות לבורא העולם בכל שמונה הפעמים שעלה על מוקשי רכב. היה מקורב לראש"צ מרן הגאון הרב מרדכי אליהו זצ"ל. הם הקימו בית דין של מקובלים שפסק שהגאולה צריכה כבר לבוא. עסק הרבה בספרי הרמ"ק ובספר היצירה. הירבה בסיגופים ותעניות. טבל במקווה כדי שיוכל ללמוד בטהרה למרות שגופו היה מלא בריסיסים שהיו זזים בגלל שינוי בטמפרטורת המים והיו גורמים לו לכאבי תופת. היה גם מוהל. חודש לפני פטירתו, ילדיו היו יחד איתו בחדר של הרופא שבישר לרב כי הוא חולה במחלה הארורה. רבינו שמע את הבשורה בשלוות נפש. נפטר ב-כ"ז אלול ה'תשע"ח (2018). חי כ-73 שנים. ציונו בהר הזיתים בירושלים.

סבו (מצד אביו): חכם ר' מרדכי. **סבו (מצד אימו):** המקובל ר' שלום יעיש. **אביו:** ר' יעקב מסעוד. **אימו:** מרת רות אורה. **אשתו:** מרת יעל פרייהן. **חברותא:** הצדיקים הגאונים המקובלים חכם ר' דוד בצרי, ר' יעקב משה הילל, ר' יצחק סחווה. **מרבתינו:** הגאונים המקובלים ר' מרדכי עטיה, ר' דוד ציון לניאדו, ר' מרדכי שרעבי, הרשל"צ ר' יצחק ניסים, הרשל"צ ר' מרדכי אליהו, ר' מאיר יהודה גץ. **מתלמידינו:** ר' יונתן לופס. **ילדינו:** עשרה ילדים.

המקובל חכם ר' דוד בצרי סיפר כי למד עם רבינו כשהיו בחורים. כשקיבל צו גיוס למלחמה, רבינו פנה אל מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל ושאל: "מה עדיף, תורה או מצווה?". מרן פסק לו כי עליו ללכת לצבא. כשהמקובל ר' דוד בצרי שמע את התשובה, הוא נדהם מפסיקתו. לכן הוא ניגש אל מרן הגרי"ש אלישיב ושאל אם גם עליו להתגייס. מרן אמר לו: "הוא - כן. אתה - לא! הוא יקדש שם שמיים ויחזק במקום שיהיה". ראייתו של מרן הגרי"ש אלישיב היתה מופלאה. בכל מקום בו רבינו היה מסר את נפשו וקידש שם שמיים בריבים.

הגאון הרב שמואל אליהו שליט"א (רבה של צפת ובנו של מרן הראש"צ הגאון ר' מרדכי אליהו) סיפר: רבינו נפצע קשה במלחמת יום הכיפורים. גופו היה מלא בריסיסים (רבינו נותח בגלל פציעתו. בבגדיו היו יותר מארבעים קליעים ובגופו ארבעה קליעים וריסיסים רבים). יום אחד הוא ביקש ממני ללוות אותו למקווה. שאלתי אותו מדוע הוא צריך ליווי? הוא סיפר שכאשר הוא טובל במקווה, **נוצר שינוי חום והריסיסים שבגופו זזים וגורמים לכאבי תופת והוא עלול להתעלף במים. לכן הוא צריך שמירה.** אמרתי לו, שהטבילה היא דבר שאדם יכול לוותר עליו במיוחד אם הוא סובל. **חכם ישועה הזדעזע כולו ואמר: "איך אפשר ללמוד תורה שלא בטרה? איך אפשר?!"**

אחיו, ר' מרדכי, סיפר: אחרי שהתחתנתי למדתי בכולל של ישיבת 'פורת יוסף' בעיר העתיקה. יום אחד נכנס יהודי זקן לישיבה וסיפר כי ברחוב בן יהודה היתה אישה אלמנה שנפטרה והיורשים מוכרים את חפציה במחיר זול. הלכתי לשם וראיתי ארון קיר. באותם הימים הבתים היו גבוהים והארון הוזמן לפי מידות כך שגובהו יתאים לגובה הבית. החלטתי לקנות את הארון.

היה צריך לפרק את הארון. באתי אל אחי הרב וביקשתי ממנו עזרה. לקחנו כלים והתחלנו לפרק את הארון דלת-דלת, מלמעלה למטה. כשהגענו לתחתית של הארון, היה שם שולחן קטן 'מוסלק' בתוך הארון. בתוך השולחן היו שתי קופסאות, אחת מימין והשנייה משמאל. **בתוך הקופסא הראשונה היו שני מטילי זהב ובקופסא השנייה היו שלושה מטילי זהב!**

אחד היורשים לפני כן סיפר כי האלמנה הייתה חשוכת ילדים והם היורשים לא היו צאצאיה. שאלתי את אחי הרב: "האם צריך להשיב את מטילי הזהב?". הצדיק אמר שחייבים לעשות זאת. אחד מהיורשים היה בחדר הסמוך באותה השעה. באנו לבשר לו על האוצר. אחי הרב אמר: "לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה הריני בא לקיים מצוות השבת אבדה לבעליה" ונתן לו חמש קילו זהב! היורש היה מבולבל עד שהתעשת. לאחר מכן סיפר כי הצורף אמר להם שהאלמנה שנפטרה קנתה ממנו את הזהב. הם חיפשו בכל המקומות בבית. כשלא מצאו, הם פירקו אפילו את תעלות החשמל מתוך מחשבה שאולי שם היא הטמינה את הזהב. הם לא מצאו מאומה. אחי הרב שמח כל כך במצוות השבת אבדה.

מר.ב.מ סיפר: הפעם האחרונה שפגשתי את רבינו היה בברית לנכד שלי. זכינו שרבינו יהיה המוהל. בסוף הברית הייתה לי הזדמנות לשלם לו סכום כסף. לא בכל יום ניתן להעביר לצדיק כסף. הוא כמובן דחה את הכסף ואמר: "אני לא לוקח את הכסף". כשהתעקשתי הוא אמר לי: "אתה רוצה לשלם לי על המצווה? אלף שקל על המצווה? באלף שקל בלבד אתה רוצה לקנות את המצווה הזאת?". כמובן שבסופו של דבר הוא סירב ולא לקח את הכסף.

מימיו לא אכל באולמות ואפילו בשמחות של המשפחה. ר' חיים אשכנזי סיפר כי זכה להכיר את רבינו וישב ב-ד' אמותיו מדי יום ביומו במשך חמש וחצי שנים. בימי שלישי בכולל היה לפעמים ארוחת צהריים לאברכים - שווארמה בלפה וכו'. כשהצעתי לרבינו לאכול, הוא אמר לי: "מעולם לא אכלתי את זה!". עוד הוסיף ואמר שאינו אוכל בשר בימי חול חוץ מראש חודש.

אנו מבקשים ממי שיש לו תמונות טובות יותר של
הצדיקים או של הקברים או אם לא שמנו את תמונת
הצדיק או הקבר ויש לו תמונה, אנא שלחו למייל
PnineZadikim@gmail.com

למעוניינים לקבל את העלון ישירות למייל, יש לשלוח
בקשה PnineZadikim@gmail.com

כל החומר נלקח
מעלון 'פניני עין-חמד' משנים עברו
לקבלת עלון פניני עין-חמד,
יש לשלוח בקשה למייל:
PnineEH@gmail.com

העלון מוקדש לרפואה והצלחת רחל ברכה בת פדילה דליה הי"ו ובני-ביתה
ולהצלחת כל עם ישראל ובתוכם יוסף ליאור בן דליה אפרת ומשפחתו
והצלחה בכל העניינים וכן בחינוך הילדים